

Nas tednik

kulturno - politično glasilo

Koroška

svetovnih in domačih dogodkov

3. leto / številka 48

V Celovcu, dne 28. novembra 1951

Cena 70 grošev

Ljudski glas

Dne 25. novembra so spregovorili kmetje domačini. Jasno in glasno so izpovedali, da hoče tudi južni del dežele uveljaviti svoj glas v vseh kmetijskih gospodarskih vprašanjih.

Južni del dežele bo znanprej zastopan po domačinih v vseh kmečkih ustanovah, kjer se razpravlja in sklepa o zadevah, ki se tičejo vsakega kmeta in kmetovalca. Razveselilo je to dejstvo vsakega, ki je s skrbjo gledal zapostavljanje južnega dela dežele v vseh gospodarskih pogledih.

Rezultat volitev v kmetijsko zbornico pa je pokazal, da nacionalni šovinizem v južnem delu dežele nima prostora. VdU je pogorel in to je zelo razveseljivo dejstvo. Južni del dežele potrebuje v svojem gospodarskem razvoju miru in medsebojnega razumevanja. VdU-jevci torej niso domačini, marveč so privrandanci, ki bi gospodarsko in politično radi živeli od nacionalne nestrpnosti in mržnje. Gospodari in lastniki zemlje so jasno povedali: ti hujskači niso naši domačini in mi jih odklanjamo.

Rezultat volitev v Kmetijsko zbornico pa je pokazal še več. Na 22 nemških poslancev odpade na Koroškem 11 nemških kmetijskih šol, torej na vsaka dva poslance ena kmetijska šola. Tudi Slovenci imamo v zbornici dva poslance in imamo zato popolno pravico do slovenske kmetijske šole. Na demokratičnih volitvah je torej kmečko ljudstvo na južnem Koroškem jasno izpovedalo zahtevo po kmetijski šoli. Sedaj, pri takih dokumentih, se gospodje ne bodo mogli več izgovarjati, da ni potrebe in ni resne zahteve.

Rezultat volitev v kmetijsko zbornico pa tudi jasno izpoveduje in nakazuje krivico, ki se godi v tem, da v vsem uradniškem aparatu deželne kmetijske zbornice in tudi v okrajnih kmečkih zbornicah ni nobenega slovenskega uradnika. Tudi na tem polju pomeni 25. november 1951 spremembo in bo naloga naših mandatarjev, da pride tudi na tem polju do ureditve.

Rezultat 25. novembra pa bo tudi nova pobuda za vse nadaljnje delo. Kjer so dobro delali, tam so želi tudi razveseljive uspehe. Ne bomo hvalili imenoma, pač pa moramo naglasiti, da so volivci izbirali osebnosti in da je po občinah odločevala lista, katero so bili domačini postavili. Temu dejstvu imamo tudi pripisati splošen povoljni uspeh po vseh občinah.

Vsi pa razumemo, da uspehi ne smejo uspavati nikogar, sedaj se prične šele resno delo vseh izvoljenih in vseh onih, ki jim pri delu pomagajo. Ne smemo pozabiti, da si razočarani volivci predobro zapomnijo, koga so bili volili. Uverjeni smo, da bodo vsi mandatarji v polni meri izpolnjevali svoje obveznosti do svojih volivcev in da bodo tako pomagali južnemu delu dežele v boju za gospodarski obstanek. Kmečka gospodarska zveza je torej na volitvah prestala svojo prvo preizkušnjo in po vsem sodeč smemo zaupati tej gospodarski organizaciji, ki nas bo vse zastopala v naših gospodarskih potrebah.

Zanprej pa je treba tesne povezave med volivci in mandatarji, da se tako utrdi tista enota, ki se je izkazala 25. novembra 1951 in katero moramo vsi s svojim sodelovanjem utrjevati, to je Kmečka gospodarska zveza.

Vsem našim bralcem!

Tudi današnja številka „Našega tednika“ je deloma še posvečena slovenskim izseljencem po vsem svetu. Vendar pa še nismo mogli objaviti vsega materiala, ki smo ga v tako obilni meri prejeli iz vseh delov sveta. — Pod razdelkom „Slovenci po svetu“ bo prišlo polagoma vse na vrsto. — Vsem številnim našim prijateljem po širnem svetu se za veliko pozornost „Našemu tedniku“ pristočno zahvaljujemo.

Uredništvo.

Našim volivcem!

Dnevi in tedni naporega dela za izbojevanje zastopstva v krajevnih kmečkih odborih, v odborih okrajnih kmečkih zbornic in v občnem zboru kmetijske zbornice so za nami. Uspeh pri teh volitvah dokazuje, da je bila pot „Kmečke gospodarske zveze“ pravilna. V resnici dober izid volitev pa je samo plod neutrudnega našega skupnega dela.

Zahvaljujemo se vsem volivcem, ki so oddali glas za „Kmečko gospodarsko zvezo“. S tem so pokazali, da se zavedajo važnosti in potrebe enotnosti kmečkega ljudstva po naših vaseh.

Posebno pa se zahvaljujemo vsem našim zaupnikom, govornikom in vsem sodelavcem za vztrajno in požrtvovalno podrobno delo.

Vsem kandidatom, ki so bili izvoljeni, iz srca čestitamo. Prepričani smo, da se bodo v svojem naporu delu pokazali vredne zaupanja svojih volivcev.

Utrjujmo naprej zavest skupnosti in nerazdružljivosti našega kmečkega ljudstva. Potem bo naš sedanji uspeh v resnici prvi korak k vsem nadaljnim uspehom in k našemu cilju:

ENAKE PRAVICE IN ENAKE DOLZNOSTI ZA VSE!

Celovec, 26. novembra 1951.

Volilni odbor
„Kmečke gospodarske zveze“

Lep uspeh Kmečke gospodarske zveze

Pri nedeljskih volitvah v kmetijsko zbornico je dosegla Kmečka gospodarska zveza zelo lep uspeh, ki kaže, da želi in hoče naše kmečko ljudstvo stvarnega dela v kmetijskih ustanovah, ne pa politiziranja in pristranega razdeljevanja javnega denarja. Za nedeljske volitve je bilo število volilnih upravičencev 31.100. Glasovalo jih je okrog 78 odstotkov in so posamezne volilne skupine dobile sledeče število glasov in mandatov v deželno kmetijsko zbornico:

Kmečka gospodarska zveza 1929 glasov in 2 mandata,

Kärntner Bauernbund (ÖVP) 11.226 glasov in 11 mandatov,

Kärntner Arbeitsbauernbund (SPÖ) 5009 glasov in 5 mandatov,

Unabhängige Bauernschaft (VdU) 6681 glasov in 6 mandatov.

Za Kmečko gospodarsko zvezo sta izvoljena: Janko Ogris iz Bilčovsa in Tomaž Dimpelnik iz Štebna pri Globasnici.

Pri volitvah v okrajne kmečke zbornice so dobile posamezne volilne skupine sledeče število glasov in zastopnikov:

Stranka	VELIKOVEC		CELOVEC		BELJAK	
	glasovi	mand.	glasovi	mand.	glasovi	mand.
Kmečka gospodarska zveza	913	3	566	2	447	1
Bauernbund (ÖVP)	1.376	5	1.443	5	1.251	4
Arbeitsbauernbund (SPÖ)	648	2	876	3	1.109	3
Unabh. Bauernschaft (VdU)	490	2	600	2	1.154	4

Za Kmečko gospodarsko zvezo so izvoljeni:

Okraj Velikovec: Miha Kačnik iz Škocijana, Mirko Kumer iz Blata in Stefan Marktl iz Šmiklavža.

Okraj Celovec: Lovro Kramer iz Holbič in Boštjan Male iz Šentjanskih Rut.

Okraj Beljak: Peter Kofler iz Štebna pri Maloščah.

Izid volitev v krajevne kmečke odbore je razviden iz naslednje razpredelnice:

Opomba: Zaporedne številke v prvi koloni pomenijo volilne skupine in sicer: 1 je Kmečka gospodarska zveza, 2 je Kärntner Bauernbund (ÖVP), 3 je Arbeitsbauernbund (SPÖ), 4 je Unabhängige Bauernschaft (VdU). — V 2., 3. in 4. koloni je število oddanih glasov za krajevni (občinski) kmečki odbor, za okrajno kmečko zbornico in za deželno kmetijsko zbornico. V zadnji koloni je število odbornikov v krajevnem (občinskem) kmečkem odboru. — E pomeni, da je bila postavljena enotna lista.

Okraj Velikovec				
Bela	1	83	82	85
	2	44	46	46
	3	22	20	20
	4	—	3	3
Bistrica	1	106	104	105
	2	38	38	38
	3	45	45	45
	4	11	11	11
Blato	1	119	119	121
	2	64	61	62
	3	19	19	19
	4	—	10	10

Grebinj	1	26	26	26	—
	2	140	140	143	5
	3	19	19	20	—
	4	51	44	44	1
Dobrla vas	1	82	82	82	1
	2	188	188	188	3
	3	85	85	85	2
	4	24	24	24	—
Galicija	1	35	36	36	1
	2	43	42	42	2
	3	44	44	43	2
	4	38	37	37	1
Globasnica	1	115	115	106	4
	2	53E	37	37	2
	3	9	8	8	—
	4	E	19	19	—
Libuče	1	41	40	43	3
	2	41E	29	30	2
	3	23	23	23	1
	4	E	12	11	—
Ruda	1	28	28	28	1
	2	49	50	50	2
	3	66	66	66	3
	4	9	9	9	—
Št. Peter n. V.	4	—	18	25	—
	2	—	59	59	2
	3	—	75	66	3
	4	—	23	23	1
Škocijan	1	130	130	130	3
	2	117	117	117	3
	3	29	29	29	—
	4	35	35	35	—
Vovbre	1	24	—	—	1
	2	100	—	—	5
	3	—	—	—	—
	4	18	—	—	—

(nadaljevanje na 2. strani)

1000

moških strajc čaka
na vašo izbiro

Grüner

Celovec - Klagenfurt, Burggasse

KRATKE VESTI

Po nekaterih poročilih iz glavnih mest zapadnih veselil naj bi se v mesecu decembru spet nadaljevala pogajanja o avstrijski državni pogodbi.

V letošnjem letu so do 30. oktobra avstrijski kmetovalci oddali za 10% več krušnega žita kakor pa lansko leto ob istem času.

Med Avstrijo in Poljsko je bila podpisana trgovska pogodba o medsebojni izmenjavi blaga. Pogodba poteče 31. julija 1952.

Minister za energijo, ing. Waldbrunner, je v posebnem razglasu opozoril prebivalstvo, da mora pričakovati zaradi povečanja potrošnje električnega toka novih ostrih odredb o varčevanju z električnim tokom.

Državno pravdnštvo na Dunaju je izdalo nalog za zapor bivšega ministra dr. Petra Kraulanda. Imenovanega so preteklo soboto pripeljali v deželne zapore na Dunaju.

Češkoslovaški ministrski predsednik je izdal odlok, po katerem bodo zmanjšani posebni božični dodatki delavstvu, ker ti dodatki zaradi pomanjkanja božičnih daril niso potrebni.

Po poročilih iz Londona odpotuje dne 29. decembra t. l. britanski ministrski predsednik, Winston Churchill, v Združene države, kjer se bo po novem letu razgovarjal s predsednikom Trumanom.

Po povratku perzijskega ministrskega predsednika Mossadeqa v Teheran je sporočil namestnik ministrskega predsednika, dr. Hussein Fatemi, da se bodo pričele dne 18. decembra v Perziji splošne volitve v perzijsko poslansko zbornico.

Po poročilih iz Beograda, je vlada v Vojvodini odredila, da odprejo tam, kjer se javi 20 učencev za nemški pouk, nemške ljudske šole. V vseh srednjih šolah pa so uvedli od 1. razreda dalje kot obvezen predmet nemščino, v Subotici so odprli nemško učiteljsko. — In pri nas na Koroškem?

Za novega jugoslovanskega poslanika v Italiji je bil imenovan bivši namestnik ministra za zunanjo trgovino, Vladimir Velebit.

V Evropo je prispelo 14 ameriških senatorjev in članov poslanske zbornice. Vsi so se precej neugodno izrazili o prizadevanju evropskih narodov za politično in gospodarsko enotnost Evrope. Tudi o uporabi ameriških kreditov se ameriški poslanci niso izrazili ugodno.

Britanske čete so izpraznile mesto Ismailia ob Sueškem prekopu.

V skladišču min v bližini pristanišča v Kopenhagenu (dansko glavno mesto) je nastala velika eksplozija, pri kateri je bilo ubitih 15 vojakov in 10 gasilcev, število ranjenih pa presega 100. Več poslopij v bližini mesta eksplozije je porušenih ali pa težko poškodovanih.

Ne samo v Gornji Italiji tudi v Franciji v območju rek Rodana, Saone in Loire so povodnji v zadnjem tednu napravile veliko škodo na njivah in hišah. Utonilo je tudi večje število živine.

Na neki gorski cesti v Kanadi je strmoglavil v prepad avto, štirje delavci so bili mrtvi, 14 pa težje ranjenih.

V nekem mestu v Ekvadorju v Južni Ameriki je nastal med predstavo požar v kinu. Pri tem je zgorelo 14 otrok, vsi pod 12 let stari.

Blizu Kalkute v Prednji Indiji je strmoglavilo potniško letalo. Vseh 14 potnikov je mrtvih.

V Združenih državah je bilo preteklo nedeljo več železniških nesreč. Pri Woodstocku je trčil ekspresni vlak v osebni vlak in je bilo pri tem 18 oseb mrtvih, 26 pa težje ranjenih. — Pri Orchardu je zavezil tovorni vlak v drugi tovorni vlak, pet železničarjev je bilo mrtvih.

Politični teden

Po svetu ...

V Parizu neplodna besedna borba okrog „razorožitve“

Amerikanci so razložili svoj predlog o razorožitvi, ki temelji na stvarni podlagi sedanjega razmerja obeh svetovnih taborov. Računajo s tem, da z golimi dekreti ni mogoče izvesti razorožitve. Pri tem se je treba ozirati na stanje gospodarstva in na varnost zapadnih držav, ki se počutijo ogrožene po armadah v vzhodnem bloku.

Ameriški predlog po mnenju mnogih res ne predvideva hitre razorožitve vesil, ustreza pa vendarle bolj stvarnosti sedanjega vojaškega in političnega položaja kot pa predlogi Višinskega, ki predvidevajo čez noč ukrepe, ki bi Zapad bistveno oslabil, medtem ko bi Vzhod v glavnem ohranil svojo nenadzorovano vojaško silo.

Kakor smo v zadnjem pregledu že omenili, je Višinski že dvakrat govoril in odklonil ameriški predlog v razorožitvi. Pred dnevi je spet zavzel stališče do ameriškega predloga in v dokaj ostrem tonu naštel več točk, od katerih omenimo glavne, dejal je: „Ste soglasni, da se prepove vsako atomsko orožje... da se ustanovi mednarodno nadzorstvo nad atomsko produkcijo, ki mora delovati samo v miroljubne namene... To nadzorstvo naj vodi tudi točne podatke o vseh vojaških silah na svetu.“ V nadaljnjem je Višinski predlagal zmanjšanje sedanje oborožitve vseh vesil tekom enega leta.

Glavna skrb je atomska bomba

S tem se vrnemo na ameriško stališče, ki pravi, da bi popolna prepoved in ustavitev atomskega oboroževanja pomenila izključitev prav tistega orožja, ki predstavlja največje jamstvo za zapadni svet. Niso še pozabljene napadalnosti v berlinskem slučaju, na Koreji še gori itd. Zapad hoče živeti po svojem družabnem načinu in potrebuje kot varnost pred komunistično revolucijo, ki se pojavlja v okviru nove vojne, orožje, katerega je sam iznašel in ki naj služi le kot grožnja morebitnemu bodočemu napadalcu. Prav tako trdi ameriško stališče, da je Zapad takoj po končani zadnji vojni popolnoma razorožil svoje vojaške sile, medtem ko je Sovjetska zveza obdržala najmanj 3 milijone vojakov pod orožjem. Če se Amerika in njene zaveznice zdaj oborožujejo, se radi tega, ker je komunizem v zadnjih letih prešel k napadalnosti. Zapad ne vzdržuje milijonskih armad kakor Vzhod, ima pa atomsko orožje, kateremu se ne more odreči, dokler Vzhod ne pokaže resnične pripravljenosti do sporazumov, ki so tako potrebni n. pr. v avstrijskem, nemškem, korejskem itd. vprašanju. Tako je ameriško stališče.

Ves miroljubni svet pa seveda s strahom zasleduje borbo med obema vesilama in enostavno rečeno: boji se vsake vojne, pa naj bo ta vodena z atomskim ali drugim orožjem, boji se pa tudi vsakega vsiljenega družabnega sistema, ki bi ga oropal osebnih in drugih pravic. Večina — tudi revnih in malih ljudi — ne želi revolucij. Povsem jasno je, da obstojajo vlade in režimi, ki so nesocialni, ki ne razumejo časa. Mnogokje je oblast najvnejša. Zlasti v kolonialnih deželah je takih mogoče mnogo naštetih. Če Amerika te podpira, jih pač zgolj v toliko, da te dežele komunizem ne dobi v svoje roke.

Višinski je govoril tudi o nevmešavanju v notranje zadeve drugih držav. In vmešujejo se vsi, le s to razliko, kakšen je njihov namen.

Trst in Atlantska zveza

Prej smo razložili ameriško stališče. Iz njega izvira zgradba Atlantske zveze, ki je vojaškega značaja. V okviru tega stališča je spremenjeno stališče Jugoslavije velikega pomena in zahteva rešitve tržaškega vprašanja. Spori okrog Trsta so nacionalnega značaja in tudi dediščina nasilne raznarodovalne politike fašistične Italije. Politična čustva so bila tista, ki so leta 1948 povzročila znano izjavo treh zapadnih vesil, da naj se Trst vrne Italiji. Mišljeno je bilo takrat celotno ozemlje Svobodnega Trsta, danes gre le za mesto. Medtem je

Jugoslavija postala ameriški zaveznik in bo najbrž obdržala vsaj to, kar so ji vesile leta 1945 (ko je bila še kominformistična) priznale, to je območje B.

Po prvotni pogodbi med vesilami bi pač Trst z zaledjem imel ostati neodvisna država, toda prvi kot drugi se niso mogli zediniti o osebi guvernerja. Medtem se je politični položaj bistveno spremenil in ker ni v Trstu Sovjetov, pač pa so Amerikanci in Angleži, so pač ti začeli reševati po svoje to vprašanje. Če jim uspe spraviti Rim in Beograd, bo to zanje in za sosede dovolj prijetno dejstvo. Trst pa bo seveda ostal oporišče za zapadni svet — za trgovske in vojne ladje — ker stvarno pogledano nič drugega tudi ne more biti.

Perzijci in Egipčani ...

Truman je Mossadqu prilil toliko vode v njegovo olje, da slednje ne more več goriti. Kaj sta se pravzaprav domenila, ni znano. Verjetno kaj takega, kar bo mogoče perzijsko olje rešilo bolj za Ameriko kot za Anglijo. Če so mu ob prihodu v Egipt priredili manifestacije, je to pač v znaku skupnega odpora proti Angležem. Ker pa danes ne gre več za „svetovnopolitični spor med Angleži in Perzijo, niti Perzijci niti Egipt in ne Angleži ne morejo priti do zmage v medsebojnem sporu. Tudi kolonialna vprašanja se zdaj rešujejo v znaku USA-SSSR. Perzija je bila za slednjo preveč tvegana zadeva. Suez je še bolj.

Povodnji v severni Italiji

Katastrofa, ki je doletela prebivalstvo v teh predelih v območju veletoka Pada (Po), res ne bi smela s politiko nič imeti opravka. Pa ga le ima. Komunistično časopisje vpije o krivdi italijanske vlade, da je do te katastrofe moglo priti, ker da ni pravočasno nudila pomoči in da celo otežkoča, v kolikor ne prepoveduje delavskim (komunističnim) organizacijam pomoč stotisočim beguncem. Na drugi strani pa je dejstvo, da je vsa Evropa (razen vzhodne) poslala denar in materielne pošiljke oškodovancem. Rešilne ekspedicije iz vseh držav prihajajo na pomoč nesrečnim, ki so izgubili vse svoje imetje.

O grozni nesreči, ki je zadela sosednji narod, poročamo na drugem mestu, tukaj bi omenili samo to, da naj vsaj to velja, da je namreč nad vsemi narodi sila, to je Bog, ki nas vse more vsaj v nesreči združiti. —

... in pri nas v Avstriji

Prošli teden je na Dunaju govoril predsednik instituta za pospeševanje gospodarstva, prof. Nemšak. Njegova izvajanja so vzbudila povsod posebno zanimanje. Neusmiljeno je kritiziral gospodarsko politiko naše vlade in je dejal, da bomo morali iti pogumno po novih potih, če hočemo najti izhod iz sedanje krize. Zato potrebujemo po njegovih izjavah zasebne iniciative, povezano s smotreno načrtnostjo pri uporabi gospodarskih sredstev ter pri oblikovanju dela in njegove organizacije. To se pravi: več in bolj pridno delati ter šele nato misliti na pravično razdelitev sadov dela.

V pododborih parlamenta pa se niso tako stvarno pogovarjali. Tako OeVP kot KPOe sta se trudili, da po „svojem recep-

tu“ osvetlita težave in zvalita krivdo na drugega. Zopet je igral takozvani VOEST-skandal veliko vlogo, kjer so na veliko pod roko „šibali“ na račun države, ker je VOEST ja državno podjetje. Če bereš „Volkszeitung“, so vsega krivi SPOe-jevci, ker preiskave niso vodili pravilno, če pa bereš „Neue Zeit“, je vse korupcije kriva OeVP.

V zvezi z gospodarskimi težavami so v proračunski debati v pododboru parlamenta zastopniki OeVP kritizirali zadržanje SPOe, ki dela menda težave pri izvažanju lesa. Ta se je branila s trditvijo, da delajo izvozniki prevelike dobičke in da avstrijske gozdove v preveliki meri sekajo, kar je gotovo res. Čudno se pa navadnemu zemljanu, ko bere te stvari, le zdi tole: v vladi in v komisijah vendar prej vse kot „dobra koalicija“ sklenejo, potem pa se — tako bi naši ljudje dejali — v odborih „farbajo“; ali pa „farbajo“ javnost, za katero je to gotovo namenjeno.

O nadaljnjem zniževanju cen beremo dnevno še naprej v časopisih. Vendar zgle-da, da tega niti tisti sami ne verjamejo, ki to napišejo.

Ministrstvo za socialno skrbstvo je izdalo osnutek zakona o „prispevku za pospeševanje pozidave stanovanjskih hiš“ (Wohnbauförderungsbeitrag). Ta predvideva, da bo moral plačati vsak delavec in nastavljenec (razen v kmetijstvu) na mesec 4,40 šil., isti znesek pa bo plačal tudi delodajalec. Delavcem to ni posebno po volji, ker upravičeno pravijo, da bodo s tem financirali oni zidavo hiš, namesto da bi obdavčili bolj tiste kroge, ki „dobro“ zaslužijo. Čudijo se mnogi tudi temu, da je osnutek zakona predložil socialistični minister.

Seveda je naša vlada tudi ta teden poskrbela za „alarmanten“ dogodek, ki bi naj dokazal potrebo koalicije in dokumentiral njeno „korajžo“. Ljudje potem ne opazijo tako lahko, da manjka koaliciji „korajže“ drugod (n. pr. pri gospodarstvu). Ministrski svet je namreč sklenil, da bo dal odpustnico vsem nastavljenecem „avstrijskega urada za cenzuro“, ki je oddelek Aliiranege kontrolnega sveta. Obenem je pozval Aliirani svet, da naj to ustanovo, če jo želi imeti še naprej, nujno preimenuje tako, da ne bo več „avstrijski urad“. Takšen sklep pa je mlatenje prazne slame, sliši se pač pokanje cepcev. To pa je, kot zgle-da, za merodajne v naši državi več, kot pa resnično koristni učinek. Aliirani kontrolni svet ima po veljavnem pravu kontrolno pravico, ki mu je nihče ne more vzeti, četudi je želeli, da bi bila cenzura polagoma odpravljena. To bo pač zaviselo od dejanskega zadržanja Avstrije, kateri razni pojavi nacizma, posebno tu na Koroškem, ne dajejo do zdaj ravno dobrega izpričevala.

Na Dunaju je zborovala mednarodna zveza krščanskih sindikatov (Gewerkschaften). Na Dunaju ima, odkar so jo iz Francije izgnali, tudi „Mednarodna svetovna sindikalna zveza“, ki je pod komunističnim vplivom, svoj sedež. Ravno zato so s svojim kongresom demonstrirali na Dunaju tudi krščanski sindikati. Zasedanj sta se udeležila tudi kat. kardinal dr. Innitzer ter protestantovski škof May.

Po povodnji — bolezn

Velike poplave v Italiji so že dosegle svoj višek in vode polagamo upadajo. Vendar pa bo posledica povodnji obširno močvirje, ki ga bo treba osušiti in porušene nasipe ob rekah Pad in Adiža na novo zgraditi. —

Ko voda odteka, pa grozi druga velika nevarnost, to je nevarnost kužnih bolezni. Na vsem poplavljenem ozemlju (ena šestina Koroške) so pokvarjeni vodovodi in primanjkuje zato pitne vode. — V vodovju je potonilo veliko število živali (gotovo nad 30.000), katerih trupla so začela razpadati. — Iz nekaterih krajev že javljajo, da se je pojavila škrlatnika in zdravniki poizkušajo, kako bi bolezen omejili. — Medtem pa

prihajajo darila za poplavljenе iz vseh delov sveta.

Pred premirjem na Koreji

Po dolgotrajnih pogajanjih v Kaesongu in Panmundžonu so se končno sporazumeli o tem, kje naj bi potekala nevtralna črta med četami Združenih narodov in komunističnimi četami. Ta črta poteka od vzhoda (70 km severno od bivše meje) proti sredini polotoka (45 km severno od meje) in proti zapadu korejskega polotoka (25 km južno od meje). — Sedaj šele se bodo začela prava pogajanja o premirju in miru.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zitara vas	1	58	56	56	1
	2	71	70	70	2
	3	93	90	94	3
	4	—	—	—	—
Zvabek	1	18	17	17	2
	2	30	30	30	3
	3	19	18	18	1
	4	—	—	—	—

Okraj Celovec

Bilčvovs	1	75	76	76	4
	2	36	36	36	1
	3	18	18	18	1
	4	1	1	1	—
Bistrica v Rožu	1	30	30	30	2
	2	35	35	35	2
	3	29	29	29	2
	4	2	2	2	—
Borovlje	1	22	22	22	1
	2	43	42	42	3
	3	23	23	23	2
	4	—	7	7	—
Hodiše	1	E	50	52	2
	2	E	31	31	2
	3	E	41	43	2
	4	E	6	6	—

Kotmara vas	1	36	36	36	2
	2	48	48	48	2
	3	38	38	39	2
	4	17	17	17	—

Medborovnica	1	19	19	19	1
	2	41	39	39	3
	3	29	26	27	2
	4	—	2	2	—

Sele	1	49	49	49	4
	2	17	17	17	1
	3	23	23	23	1
	4	—	—	—	—

Slov. Plajberk	1	20	21	22	2
	2	13	14	14	1
	3	26	24	24	3
	4	3	2	2	—

Svetna vas	1	45	45	45	3
	2	23	21	21	1
	3	25	24	24	1
	4	13	13	13	1

Otok	1	E	10	10	1
	2	E	24	24	2
	3	E	11	11	2
	4	E	4	4	1

Škofiče	1	68	68	68	3
	2	63E	43	43	2
	3	36	34	34	1
	4	E	22	22	—

Šmarjeta v Rožu	1	40	40	40	3
	2	36	35	35	2
	3	22	22	23	1
	4	—	6	6	—

Zgornja Vesca	1	36	36	36	4
	2	11	11	11	1
	3	—	—	—	—
	4	12	12	12	—

Radiše	1	37	37	37	3
	2	35	35	35	3
	3	8	8	8	—
	4	2	2	2	—

Okraj Beljak

Bekštajn	1	117	117	117	2
	2	110	110	110	2
	3	65	65	65	1
	4	55	55	55	1

Gozdanje	1	24	24	25	1
	2	35	35	35	1
	3	55	55	55	3
	4	36	36	36	1

Ledince	1	39	40	40	2
	2	26	25	25	1
	3	46	45	46	2
	4	28	29	29	1

Loga vas	1	39	39	39	2
	2	26	26	26	1
	3	33	33	33	2
	4	19	19	19	1

Podkloster	1	16	16	16	—
	2	94	94	94	3
	3	84	84	84	2
	4	41	41	41	1

Rožek	1	16	16	16	2
	2	27	27	27	3
	3	11	12	12	1
	4	4	4	4	—

Straja vas	1	18	18	18	1
	2	47	46	46	2
	3	37	36	36	2
	4	20	20	20	1

St. Jakob	1	142	139	142	3
	2	100E	47	47	2
	3	84	82	83	1
	4	E	59	59	—

Podjuničani, pozor!

Slovensko prosvetno društvo „Edinost“ v Štebnu

ima na razpolago lepe slovenske knjige po zelo zmernih cenah.

Knjiga je najlepše in najcenejše darilo za Miklavža in za praznike.

SLOVENCIP

PO SVETU

Nande Babnik:

Naš rod v Ameriki

V Združenih državah Severne Amerike živi sedaj okoli 300.000 naših bratov in sester.

Prvi rojaki so se pričeli izseljevati, sicer v manjšem številu, že po letu 1820. Med prvimi je bil slovenski misijonar Friderik Baraga. Že pred letom 1861. najdemo v USA. prve skromne poskuse slovenskih naselbin. Po letu 1866 so se naši rojaki naseljevali že v večjem številu. Po letu 1890 do prve svetovne vojne so pa naši ljudje kar drli v Severno Ameriko. Razkropili so se po vsej Ameriki, kjer je bil boljši zaslužek, tjakaj so šli za kruhom.

Pridne slovenske roke se niso ustrašile nobenega dela. Zarili so se v podzemeljske rove, drugi so prišli za delo v tovarnah ali po farmah in si kmalu prislužili toliko, da so si postavili lastne domove in še denar pošiljali v domovino, da so reševali zadolžene domove.

Naši rojaki so se kmalu uživali v nove razmere. Postavili so si lastne cerkve, šole, domove in si kmalu ustanovili različna podporniška društva.

Ameriška Slovenija je živahno razgibana na vseh področjih javnega in zasebnega udejstvovanja.

Slovenske župnije

Kjerkoli so se naši rojaki naselili v večjem številu, so si ustanavljali svoje župnije. Od leta 1890., ko so bile organizirane prve slovenske župnije pa do danes, imamo lepo vrsto slovenskih župnij in cerkva, ki so si jih postavili naši ljudje sami. — Za našega rojaka v tujini tuja cerkev, četudi je katoliška, nima nobene privlačne sile. Domača cerkev, kjer čuje vsako nedeljo slovensko besedo in pesem, ga tudi v tujini bodi, da ne utone versko in narodno v tujem morju. Slovenske cerkve so naši rojaki sezidali sami in jih tudi sami vzdržujejo z ogromnimi žrtvami, zato so pa nanje zelo navezani in jih tudi znajo prav ceniti.

Da je danes med ameriški Slovenci verska in narodna zavest tako živa, je glavna zasluga slovenskih župnij in naše požrtvovalne duhovščine, ki je šla z rojaki v tujino, da jih ohrani zveste Bogu in domovini.

Manjše slovenske naselbine, ki nimajo svojih župnij, in teh je več sto, so v verskem in narodnem oziru mnogo na slabšem od onih, ki imajo svojega dušnega pastirja in lastno cerkev. Te naselbine počasi umirajo versko in tudi narodno. Mlajši rod ne razume več jezika svojih staršev. Ko se človek odčlani versko, se navadno tudi narodno. V zadnjem desetletju vrše naši časopisi in organizacije odlično propagando po teh zapuščenih slovenskih naselbinah in bude mladi rod k verskemu in narodnemu življenju. Bog daj, da bi požrtvovalni pionirji širom Amerike našli popolno razumevanje pri mladini teh naselbin.

Slovenske šole

Kmalu potem, ko so naši rojaki osnovali lastne slovenske župnije, so začeli graditi tudi slovenske šole, kjer naj bi njihova mladina, rojena in odrasčujoča v tujini, prejemala duševno in narodno hrano v materinem jeziku. Lastnih učiteljev naši rojaki niso imeli, zato so morali mladino počevati slovenski duhovniki, katerim so prihiteli na pomoč slovenske redovne šolske sestre, ki so prišle v Ameriko leta 1909. Danes imamo lepo število slovenskih šol. Iz slovenskih župnijskih šol, ki jih naši rojaki sami vzdržujejo, so izšli že odlični kulturni delavci, ki delujejo kot duhovniki, zdravniki, odvetniki, stavbeniki, profesorji, učitelji in razni uradniki med našimi rojaki v Ameriki.

Slovensko časopisje

Ameriško slovensko časopisje, ki so ga od leta 1891. začeli ustanavljati naši kulturni pionirji, v prvi vrsti duhovniki, vrši važno kulturno, versko in narodno poslanstvo med našimi rojaki. V več tisoč izvodih jih obiskuje vsak dan in jim budi in krepi misel na rodno domovino. Nikjer v svetu izven domovine se Slovenci niso gospodarsko in tudi kulturno tako uveljavili kakor v Združenih državah Amerike.

Kanada

Ko so Združene države Severne Amerike zaprla vrata novim priseljencem, so se naši rojaki začeli izseljevati v Kanado z namenom, da bodo od tu prišli v USA. Ko so pa

videli, da se jim ta želja ne bo izpolnila, so se naselili po skoraj vseh predelih Kanade. Sedaj imamo v Kanadi okoli 10.000 Slovencev.

Naši rojaki si služijo kruh v tovarnah, v rudnikih, po gozdovih kot drvarji in po farmah. Nekateri imajo tudi lastno farmo. Ker so raztreseni po celi Kanadi, zato so v narodnostnem oziru že marsikje utonili v tujem morju. Po večjih naselbinah imajo nekaj svojih podpornih in pevskih društev.

Argentina

Po obširnih predelih republike Argentine živi danes okoli 25.000 starih in ca. 5500 novih naseljencev. Prvi Slovenci so prišli v Argentino že leta 1831. — V mestu Buenos Aires, kjer živi največ Slovencev, deluje že dolgo vrsto let slovenski izseljeniški duhovnik g. Janez Hladnik, ki posveča vso svojo skrb in ljubezen svojim rojakom. Gorje bi bilo našim izseljencem, če bi ne imeli g. Hladnika. Po vseh obširnih predelih obiskuje naše ljudi in jih navdušuje za Boga in narod.

V Bueons Airesu je versko, narodno in kulturno življenje najbolj razgibano. Naši rojaki imajo zasebno slovensko šolo, ki jo vodijo slovenske šolske sestre, več društev in pevskih zborov.

Narodno in kulturno delovanje se je še posebno razvilo v zadnjih letih po prihodu novih naseljencev.

Brazilijs

Naši rojaki so se pričeli naseljevati po Braziliji v letih 1885—1889. Tja so jih zvalili brezvestni agenti parobrodskih družb. Bili so skoraj dobesedno prodani kot sužnji po raznih kavinih in bombažnih plantažah. Koliko neizmerne gorja so naši ljudje tam prestali, koliko jih je pomrlo v strašnem obupu ali pa pod bičem svojih delodajalcev. Zato ni čuda, če se je tok sloven, izseljencev tjakaj hitro ustavil, posebno, ko se je po Sloveniji raznesla vest o „ameriškem raj“ v Združenih državah.

V Braziliji je danes 10.000 Slovencev, v pretežni večini so to goriški in primorski Slovenci.

Slovenci po raznih državah južne Amerike.

Poleg Argentine in Brazilije bivajo naši rojaki še v Urugaju, kjer jih živi okoli 2000. Po nekaj stotin jih je v Chile, Peru in Paragaju, nadalje v Venezueli, Ekvadorju in v Boliviji. Za domovino so skoro izgubljeni, vendar tudi na te rojake ne smemo pozabiti, saj so kri naše krvi.

Egipt

V Afriki, zlasti v Egiptu, biva zdaj okoli 4000 Slovencev. Največji naši koloniji sta v Aleksandriji in Kairu. V glavnem so tu Slovenke s Krasa, Istre, Trsta in Gorice. Nekateri prebivajo v Egiptu že nad 50 let.

Slovenska kri v zapadni Evropi

Število.

Slovenski izseljenci, ki so se preselili bodisi za stalno bodisi začasno iz svoje domovine Slovenije, se nahajajo po vseh deželah zapadne Evrope: v Franciji, Angliji, Belgiji, Nizozemski in Nemčiji.

Po prvi svetovni vojni je postala Francija naša nova „Amerika“. Že leta 1929. je bilo v Franciji okoli 23.000 Slovencev, pred drugo svetovno vojno pa celo 34.000. Sedaj se nahaja tam še vedno nad 15.000 naših rojakov. Največ jih je v industrijskih predelih severovzhodne in severozapadne Francije. Skoro vsi so zaposleni pri težkih in najtežjih delih v rudnikih in v tovarnah, le malo je med njimi poljedelskih in gozdnih delavcev.

Izseljenci so se hočeš nočeš prilagodili svoji okolici, v kateri so živeli. Ta okolica pa ni bila vedno najboljša. Mnogi so utočili v tujem morju. Tujem jezikovno, duhovno in kulturno. Kjer pa so ljudje živeli v čisto katoliškem okolju, je to nanje brez dvoma ugodno vplivalo. Tako je tudi še danes. In kjer so naši rojaki vsaj bolj skupaj naseljeni, je bilo mogoče organizirati zanje stalno dušno pastirstvo. Žal je takih predelov malo. — Kjer so blizu skupaj naseljeni, tam so ohranili medsebojne osebne stike, tam se držijo še svojih starih, lepil navad in narodnih običajev. Včasih ena sama družina v takem okolju drži pokonci druge. Kjer pa so ljudje raztreseni nase

Kruh si služijo kot sobarice, kuharice in vzgojiteljice. Družine jih imajo zelo rade, ker so pridne in poštene. Moških je tu le malo, kar jih je, so večinoma šoferji. Slovenskih družin je okoli 50. Njihovi otroci hodijo v italijanske, nemške in francoske šole. V verskem oziru jih oskrbujejo dva slovenska frančiškana. Za dekleta skrbijo slovenske šolske sestre, ki imajo v Aleksandriji zavetišče za dekleta in žene.

Avstralija

V obmorskih mestih Avstralije prebiva okoli 1000 Slovencev. Največ jih je v mestu Sydneyu. Vsi ti rojaki so v pretežni večini primorski Slovenci. V zadnjih letih se je doselilo tudi nekaj stotin novih naseljencev. V redkih poročilih tožijo, da se čutijo osamljene.

V Angliji biva okoli 800 Slovencev. Večinoma so to novi naseljenci, po drugi svetovni vojni. Zaposleni so večinoma v rudnikih in v industriji.

V Belgiji se je število naših izseljencev znižalo na okoli 2000 ljudi. Naseljeni so predvsem v provincah Limburg in Liege v severovzhodnem, deloma pa tudi v južnem Valonskem delu države.

Na Nizozemskem (Holandiji) so se naši rojaki naselili v skrajnem jugovzhodnem kotu države, v provinci Limburg, okoli velikih premogovnikov. Tu živi sedaj okoli 1000 Slovencev.

Najstarejše slovensko izseljeniško ozemlje v Evropi pa je severozapadna Nemčija, in sicer province Westfalija in Renska provinca. Po prvi svetovni vojni so sodili, da je bivalo tam okoli 40.000 slovenskih izseljencev. Med obema vojnima so se radi gospodarskih kriz mnogi izselili, po drugi vojni so se, kakor iz ostalih držav zapadne Evrope, nekateri vrnili v domovino, zato se je število znatno znižalo. Sedaj cenijo, da biva v Nemčiji še vedno nad 10.000 Slovencev.

Da bo pregled slovenskih izseljencev popoln, navedimo še rojake, ki so v zadnjih letih kot begunci ali izgnanci zapustili domovino. Od teh jih je v Italiji in Trstu okoli 3.400, v Avstriji 7.150, v Švici okoli 100, v Španiji pa okoli 50. Skupno število Slovencev, ki bivajo kot izseljenci in begunci izven domovine v Evropi znaša torej okoli 40.000.

Slovenci — stari naseljenci — so odhajali dolga desetletja iz domovine v tujino s trebuhom za kruhom. — V svet so odhajali ponajveč nepripravljeni. V tujini so bili po večini sami sebi prepuščeni. Velika je bila škoda, kjer niso imeli s seboj slovenskega duhovnika. Kjer so ga imeli, vsaj od časa do časa, se še danes pozna njegov dobrodejen vpliv. Hvalevredna je bila ustanova Rafaelove družbe, ki je skrbela za izseljence.

Ijeni, tam so za izseljeniškega duhovnika velike težave. Vedno mora biti na potu, cela pokrajina je ena sama „potovalna župnija“. Kljub tej raztresenosti se vršijo ponekod redne službe božje, je redno prilika za prejem svetih zakramentov in imajo otroci priliko za verski pouk. Najlepši mesec za naše izseljence je mesec majnik, ko se zbirajo ljudje pri šmarnicah. Tedaj je lepa prilika za otroke in sploh mladino, da se nauči slovenskih pesmi. Slovenska pesem v cerkvi in izven nje veže slovenska srca in dviga narodno in versko zavest.

Vendar versko in moralno življenje še dolgo ni idealno. Mnogo je verske brezbriznosti. Je pa v različnih kolonijah različno, zlasti kar se tiče obiska nedeljske službe božje in prejetanja sv. zakramentov. Mnogi ljudje ne gredo k zakramentom, ker ne znajo krajevnega jezika. Beneški Slovenci prihajajo v tujino le za par let. Eni prihajajo, drugi odhajajo nazaj, živijo večinoma skromno. Zelo potrebujejo duhovnika, ker so od doma navajeni na lepo krščansko življenje in se v novem okolju ne morejo prav znajti. Domači duhovščini se v večini zapadnoevropskih držav ni posrečilo, da bi se približali našim ljudem, posebno ne starejšim. Več vpliva ima na mladino, posebno na ono, ki je bila rojena v tujini. Častno izjemo dela nekaj nemških in en holandski duhovnik, ki so se naučili slovenskega jezika.

Pred drugo svetovno vojno so bila po mnogih krajih dobro delujoča verska in cerkvena društva. Radi nasprotne propagande ta društva ponekod samo še živijo. — Posebna težava je tudi v tem, da tako cerkvene kakor tudi svetne oblasti delajo na to, da bi se naši ljudje čimprej sprijeli z domačim prebivalstvom. Zato slovenski izseljeniški duhovnik ne more računati na pomoč s strani teh oblasti. Njegova navzočnost je marsikje celo nezaželjena, ker s svojim delom dviga v Slovincih narodno zavest in tako ovira spojitve z domačim prebivalstvom.

Za slovenske izseljeniške duhovnike je najbolj kruta finančna stran, ker nimajo nobenih rednih dohodkov, če niso nastavljeni od domačega škofa kot kaplani na tujejezičnih župnijah. V tem primeru pa nimajo navadno niti časa niti dolžnosti, da bi delovali med svojimi rojaki. Izseljeniški duhovnik mora stalno potovati od kolonije do kolonije. To pa mnogo stane. Kje naj vzame denar? — Ljudje niso navajeni misliti na to, da tudi duhovnik potrebuje sredstev za življenje. Nasprotno, v mnogih primerih mora iz svojega žepa prispevati za obnovo in poživitev slovenskih verskih ali kulturnih društev, za „slovensko šolo“, za razširjenje dobrega čtiva in podobno. Tako so izseljeniški duhovniki prepuščeni le bolj dobri volji ljudi, kar pa je po večini usodno, ker Slovenci od doma niso bili navajeni podpirati duhovnike.

Socialne potrebe

Dokler je naš človek mlad, ga imajo povsod radi, ker gara kot nor. Včasih ga še dobro plačajo, podarijo mu pa nič. Vse mora pošteno zaslužiti. Ni pa povsod enako. V nekaterih deželah, kakor na primer v Holandiji, so socialne razmere zlasti za rudarske družine še dosti ugodne. Za težko delo je primerna plača. Plače onih, ki delajo pod zemljo, so boljše od onih, ki so zaposleni zunaj. Rudarji še nekam izhajajo, ostaja jim pa nič. Imajo sicer čedna in prostorna stanovanja z vrtnicem, kurjavo in zdravniško oskrbo. Vendar je njih delo v rudniku zelo težko in zdravju škodljivo. Ni čuda, če se mladi rod izogiba jamskega dela in išče zaposlitve drugod.

Hujše je s starejšimi delavci. Obe vojni sta, druga za drugo, požrli ljudem vse prilike. Danes so starejši izseljenci skoro vsi izčrpani. Pokojnine so majhne, stanovanja draga, komaj žive. In če pride še bolezen, če so otroci še majhni, je življenje trdo. Večina rudarjev, ki so stari preko 40 let, je bolnih na pljučih in so invalidi. Rudniške uprave jim sicer priznavajo nekaj procentov invalidnine, a navadno premalo. — Večina rudarjev je pridno štedila denar in si z njim kupila v domovini hišo ali posestvo z namenom, da gredo na stara leta domov. Sedaj nimajo od svojega premoženja v domovini ničesar. Večina teh ljudi noče vzeti novega potnega lista sedanjega režima v domovini, tujeja državljanstva pa tudi nočejo sprejeti. — Mnogo, nad polovico, se jih bo vrnilo v domovino, ko se bodo tam razmere spremenile.

Kulturne potrebe

Kulturno udejstvovanje slovenskih izseljencev pa ni povsod enako. V krajih, kjer so večje slovenske kolonije, so rudarji organizirani v „slovenskih katoliških društvi sv. Barbare“. Žal so ta društva v mnogih primerih premalo delovna. Vzrokov zato je več. Med vojno so bila ta društva večinoma zatrta, izgubila so vse premoženje. Po vojni bi jih bilo treba zopet obnoviti, kar pa radi propagande proti katoliškim društvom ni bilo povsod lahko. Poleg tega je mladina vse preveč odtujena. Večina naših fantov in deklet je bila rojena v tujini. Domovine sploh še ni videla, pozna jo samo iz pripovedovanja svojih staršev. Vzgojena je v tujih šolah in nima za slovensko stvar skoro nobenega zanimanja. — Če prihaja ta mladina na slovenske kulturne prireditve in tam sodeluje, dela to radi zabave, zaradi petja, zaradi osebnih simpatij, a ne zaradi ideje. Tu je mnogo zamujenega. Poleg društev sv. Barbare obstojajo med izseljenci tudi slovenska pevska društva, ponekod tudi igralske družine. Slovenska narodna pesem še najbolj budi narodno zavest in družijo izseljence. Obenem pa vzbujajo občudovanje tudi pri tujcih.

Kar se tiče kulturnega udejstvovanja, je najbolj žalostno med Slovenci v Nemčiji. Pred vojno so imeli mnogo svojih društev, po vojni pa ni bilo mogoče nobenega obnoviti. Deloma radi protipropagande proti

(Nadaljevanje na 4. strani)

Alojzij

Nemec:

SLOVENSKI IZSELJENCI in Družba sv. Mohorja v Celovcu

Ko je svet. škof Slomšek mislil na ustanovitev Mohorjeve družbe in ko jo je potem po prelato Einspielerju ustanovil, niso morda niti on niti drugi soustanovitelji Mohorjeve družbe mislili na to, kako velikega pomena bo ta njihova ustanova za vso slovensko katoliško kulturo. Iz majhnih začrtkov in raznih poskusnih prijemkov se je njihovo delo razvilo v mogočno ustanovo, ki ji gre zasluga, da se je slovenski narod kot celota povzpela na visoko raven evropske kulture v kratkih stoletjih. Po kulturnem delu Mohorjeve družbe je slovenski narod, ki je bil prej kulturno pod nemštvom zapostavljen, z naglimi koraki dohitel zamujeno in se je lahko postavil ramo ob ramo z drugimi kulturnimi evropskimi narodi, ne da bi se mu bilo treba sramovati. Namah je iz naših vasi in bajt izginila nepismenost, slovenski človek je lahko v lastnem jeziku užival sadove kulture in jo sam oplajal s svojo darovitostjo in tako doprinal svoj delež k svetovni kulturi.

Ko so pred vojno francoski kulturni delavci in etnologi obiskali Slovenijo, so izjavili, da bi slovenske vasi in slovenske hiše lahko postavili kjer koli v Franciji in bi bile za vzgled in vzor tudi Francozom po svoji lepoti, snažnosti in umni urejenosti v gospodarskem pogledu.

Vse to in še druge kulturne pridobitve je posredovala slovenskemu ljudstvu naša Mohorjeva družba. Tako je postala Družba sv. Mohorja naša največja izobraževalka in najmočnejša ljudska kulturna ustanova. To že v času, ko še nismo imeli svojih čisto slovenskih šol, ne gimnazij, še manj pa univerze. Zato lahko s ponosom gledamo na Mohorjevo družbo kot na svojo najstarejšo, najpomembnejšo kulturno ustanovo, ki je tesno povezana z zgodovino našega naroda.

To svoje veliko delo pa Družba sv. Mohorja ni vršila samo doma med strnjeno razseljenimi Slovenci, marveč je zajela v svoj kulturni krog tudi ljudi iz naše zemlje, ki so šli po svetu za boljšim kruhom, kot jim ga je mogla domovina dati. Mohorjeva družba je povezavala že od nekdaj raztresene ude slovenskega naroda po svetu. Ni je bilo pomembnejše dežele na svetu, kjer ne bi našli slovenskega človeka. In ni je bilo dežel na svetu, kamor ne bi Mohorjeva knjiga našla za slovenskimi ljudmi in jim prinašala materino besedo, duh domače zemlje in pozdrav iz domovine. Tako je bila Mohorjeva družba dolga leta, preden se je ustanovila Rafaelova družba za izseljence, edina vez, ki je vezala naše ljudi po svetu. Iz koledarjev Mohorjeve družbe so ljudje po svetu zvedeli za svoje znanec in sorodnike, zvedeli so za njih morebitno smrt, za porast ali padanje mohorjanov. Vse to so izseljenci po svetu zvedeli iz znamenov udov, ki jih je koledar prinašal leto za letom, to so izvedeli iz člankov, ki so opisovali življenje naših ljudi po svetu in doma.

Če je to delo bilo zanimivo in potrebno v normalnih, mirnih časih, ko je bila domovina zmožna in voljna skrbeti in zanimati

se za svoje ljudi po svetu, kolikor bolj važno in nujno je tako družbeno delo danes, ko domovina tega ne dela in ne more delati tako, kot je nekoč, ker nas od nje loči prepad svetovnonazornega gledanja in je Družba v domovini v svojem plemenitem delu, za katerega je bila ustanovljena, ovrhana.

Po posebni dobroti božje previdnosti pa se je zgodilo, da Družba ob svoji stoletnici znova more iz svojega prvotnega mesta, iz Celovca, nadaljevati svoje poslanstvo in to prav za po svetu raztresene Slovence in jih tako med seboj povezati in jim na ta način nuditi košček domovine.

Da to vez še bolj izpopolni, je Družba sklenila, da bo prihodnje leto v svojem koledarju prinesla veliko snovi in člankov o naših ljudeh, ki so raztreseni širom sveta. Pisala bo o njih delu, trpljenju in snovanju za boljše življenje, o njihovih uspehih in načrtih za bodočnost.

Da se bodo ljudje med seboj bolj spoznali in znanci zvedeli za svoje znanec, bo prihodnje leto Družba v svojem koledarju prinesla seznam naročnikov Mohorjevega daru. V koledarju za leto 1952 je ta seznam samo za Združene države Severne Amerike. Drugo leto bo pa koledar prinesel imena naročnikov iz vseh dežel, kjer bivajo naši ljudje. Tam bodo ljudje drug drugega našli in zvedeli za naslove znancev. Tak seznam bo nekak adresar, naslovna knjiga naših ljudi po svetu, kjer bomo drug drugega našli in se ob teh imenih spomnili na dom, na svojo mladost in na mnogo drugih prijetnih reči.

Zato naj pride Mohorjev koledar v vsako slovensko hišo, v hišo vsakega slovenskega izseljenca, kjer bo kot dober prijatelj in znanec pripovedoval ob zimskih večerih o življenju naših ljudi, jih zabaval, poučeval in jih seznanjal z zanimivostmi po svetu.

Naj torej ne bo naše hiše, kjer ne bi bilo Mohorjevih knjig, ki nas bodo izobraževale, vzgajale in budile v nas ljubezen do rodne zemlje, našega milega jezika in nam posredovale in nadomeščale domovino in rodni krov.

Nepozabljenim

(Za god Slovincem, umrlim na tujem)

Napočil je vseh mrtvih dan,
pretrgano je smrtno spanje,
umrli bratje in sestre
spet vabijo na godovanje.

Po širnem svetu krog in krog
grobove iščem izkopane,
krasijo lučke jih nekod,
duhtijo cvetke, v šopke zbrane.

A mnogokje pa ni cvetic,
da golo zemljo bi pokrile,
ni križa tam ne belih sveč,
prerastla trava je gomile.

Položil tjakaj bom za god
vse srčne želje in voščila,
v svetilke olja bom nalil,
prižgal ljubečih src čutila.

Porečem zarji, naj v slovo
oblije vaše domačije;
zaprl bom soncu pot v zaton,
da v noč vam za vezilo sije.

Na luno pojdem po srebro,
razlil ga bom med temne sence,
povzpela se bom na strop neba,
do jasnih zvezd za grobnice vence.

Pohitel bom v jesenski gaj,
med jelke in zelene bore,
na slednji zapuščeni dom
povabil bom krilatcev z bore.

Zvonovi žalni spev pojo,
med nami ni že več daljine;
ljubezen moli na grobeh,
oživlja blagih src spomine.

Limbarski

Alojzij Nemec:

Naši domači razseljenci

Na izseljeniško nedeljo ne smemo iti mimo tistih naših bratov in sester, ki leto za letom zapuščajo rodni krov, domačo hišo in gredo za delom in kruhom — ne izven domovine —, marveč v razna mesta v državi. Prav tako kot je trd kruh in bridko življenje za tiste, ki se morajo napotiti v tuje dežele, je bridka tudi ločitev od doma za te, ki morajo zapustiti očetni dom in si kruha iskati drugod, pri tujih ljudeh. Iste so tudi nevarnosti zanje v tujem okolju, med tujimi ljudmi, ki govorijo tuj jezik, ima-

jo drugačne navade in so morda zgubili vero v Boga.

Za te ljudi bi morali predvsem skrbeti, da se nam ne zgubijo versko in ne narodno. Ker povečini jedo kruh in dobivajo plačo od ljudi, ki so našemu življu, jeziku in čisto celo veri sovražni, so ti ljudje še v posebni nevarnosti. Da jih ohranimo navezane na dom, na domačo hišo in ožjo domovino, je treba z njimi ohraniti zvezo, da se v tujem mestu, v tujem okolju ne bodo čutili osamljeni, ampak povezani v celoto z ožjo domovino, z ljudmi iz istega kraja

in istega verskega prepričanja.

Za to navezanost na dom mora skrbeti v prvi vrsti domača družina. Ako gredo v mesto hčerke in sinovi, morajo starši skrbeti, da ohranijo z njimi zvezo. Da večkrat pišejo otrokom, jim dajejo dobre nasvete, opomine, jim sporočajo, kaj je doma novega, zanimivega. Naj jih za kake slovesne prilike povabijo spet domov. Pismeno zvezo z njimi naj držijo tudi bratje in sestre. Včasih bo zelo dobro, da jih oče ali mati obiščeta, da se prepričata, kako in kje živijo. Predvsem pa je treba, da za svoje otroke, ki so v svetu, doma molijo, da jih Bog ohrani v svoji milosti, da jih čuva nesreč na duši in telesu! Prav na to zadnje prav radi pozabljajo današnji krščanski starši! Več jim je mar, koliko otroci zaslužijo kot to, kako so pred Bogom: v milosti ali v grehu.

Posebno skrb za te razseljence pa bi morala voditi župnija, domači dušni pastir. Saj so to njegove ovce, duše, ki jih je on krstil, ki jih je on dobil v oskrbo. Zato naj se tudi on pozanima zanje, kje so, kakšno službo imajo, kako živijo. Tudi on naj jim kdaj pa kdaj pošlje kakšen pismen pozdrav. Vpraša naj večkrat domače, kako je s sinom ali hčerjo v mestu, v službi. Opozarja naj jih na njih dolžnost, da držijo zvezo z otroci, ki so izven doma. Predvsem pa naj tudi sam moli zanje pri sv. daritvi, da jih Bog ohrani na pravi poti.

Zelo koristno pa bo, če bo vsak dušni pastir vodil seznam svojih razseljenih faranov in ta seznam v prepisu z naslovi poslal dušnopastirskemu uradu v Celovec, da ta lahko ob priliki pošlje Nedeljo in druge liste tem ljudem, ki živijo med tujimi ljudmi in domače besede več ne slišijo. Tako bodo vsaj s pisano besedo v zvezi z maternim jezikom obenem bodo pa dobili dobro duševno hrano, ki jih bo ohranjala pri zdravju na duši.

Za tiste, ki so prišli z dežele v Celovec v službo ali kot vajenci in so stalno tu, naj da dušni pastir natančen naslov, da jih tu dušnopastirski urad lahko poišče, jih povabi k nedeljski slovenski službi božji in jih začne zbirati.

Upamo celo, da bomo uspeli v Celovcu dobiti svoj prostor v toliko, da bomo lahko tam tudi zbirali naše ljudi na sestanke in prireditve, kjer se bo gojila domačnost in medsebojno spoznavanje. Tu se bo lahko nudila tudi duhovna in materialna pomoč vsem, ki je bodo potrebni.

V to je bil namejen svoj čas rokodelski dom — Kolpingova hiša, ki jo je posebno Mohorjeva družba — pomagala zidati. Toda sedaj hiša za naše zbirališče ne more več služiti, čeprav so tam na stanovanju fantje tudi iz naših krajev.

Za zdaj je prostor za zbirališče naših ljudi v prostorih „Tednika“, kjer se ob zimskem času vršijo prosvetni večeri. Po možnosti bomo oskrbeli tudi čitalnico, kjer bodo na razpolago listi in knjige za branje.

Te misli in skrbi nas obhajajo ob izseljeniški nedelji.

Za nas na tukajšnjem ozemlju je problem naših razseljencev najbolj pereč. Zato smo mnjenja, da tu morajo zagrabiti za delo vsi, ki jim je na srcu duhovno in narodno življenje našega ljudstva.

Slovenska kri v zapadni Evropi

(Nadaljevanje s 3. strani)

katoliškim društvom, deloma pa zato, ker so se ljudje, posebno mladina, odtujili materinskemu jeziku.

Marsikaj, kar je zamujenega, bi bilo mogoče še popraviti. Poživiti bi bilo treba delovanje izseljeniških društev, povezovati rojake med seboj. Poskrbeti bi bilo treba za dobre časopise, dobre slovenske knjige, razširjati zlasti Družbo sv. Mohorja. Obnoviti bi bilo treba knjižnice, ki so med zadnjo vojno propadle. Velikega pomena bi bila predavanja, skioptične slike ali filmi o domovini, lepe fotografije, ki predstavljajo lepote slovenske zemlje. Nujno bi bilo treba obnoviti slovenske šole. Potrebno bi bilo organizirati počitniške kolonije izseljeniških otrok v slovenskih krajih Italije in Avstrije. Treba bi bilo mnogo osebnega in pismenega stika s Slovenci drugod po svetu. Za vse to je svojčas skrbela Rafaelova družba. Za vse to bi bila potrebna tudi gmotna pomoč od strani naših rojakov v Severni Ameriki.

Nujni predlogi!

Nakazali smo mnogovrstne dušnopastirske, socialne in kulturne potrebe slovenskih izseljencev v zapadni Evropi. Vse kli-

čejo po nujni pomoči in rešitvi. Naj nekatere še posebej poudarimo:

Predvsem naj se čimprej poživijo družba sv. Rafaela, ki naj ima sedež morda v USA, in naj prevzame skrb za verske, socialne in kulturne potrebe slovenskih izseljencev ne le v Zapadni Evropi, ampak po vsem svetu.

Dalje je treba poskrbeti, da pride v kraje, kjer je veliko slovenskih izseljencev, zadostno število slovenskih duhovnikov.

Duhovnikom je treba oskrbeti možnost preživljanja, da ne bodo prepuščeni zgolj dobri volji rojakov in da jim ne bo treba vstopati v službo pri tujih škofih.

Izseljencem je treba poskrbeti dober katoliški tisk. Ustanovi naj se skupen izseljenški list za izseljence v Zapadni Evropi. Pisan mora biti preprosto in zanimivo, da bo preprečil slab vpliv nasprotnega tiska in bo s slovensko besedo med starejšimi izseljenci utrjeval, med mladino pa budil zanimanje in ljubezen do materinega jezika. Priporočati in naročati je poleg tega treba slovenski verski in prosvetni tisk, časopise in knjige, ki izhajajo v Avstriji in Italiji, v USA in Argentini. V posameznih listih naj bo poseben koticček za slovenske izseljence.

Pismo izseljencev domovini

Ko padajo v pozni jeseni zadnji listi z dreves, predani vetrovom, da jih raznašajo naokoli, praznujemo po svetu raztepeni izseljenci svoj verski in narodni praznik: izseljenško nedeljo. Vpeljala ga je za izseljence prezasluzna Rafaelova družba že leta 1930, ko ji je predsedoval P. Kazimir Zakrajšek, prvi oče slovenskih izseljencev.

Namen te izseljenške nedelje je bil navezati in utrditi stike med domovino in izseljenci, da se ne bi uresničil pregovor: izpred oči — iz misli. Po vseh cerkvah v domovini so bile pridige o bratih in sestrah v tujini, povsod so molili za izseljence, ki so tolikim nevarnostim izpostavljeni. Nebroj pisem je šlo iz domovine v tujino in obratno. Veseli smo jih bili izseljenci in domači enako. Zrahljane vezi so se zopet utrdile, spoznanje izseljenških razmer je raslo doma in mi se nismo zdeli pozabljeni v tujini.

Ne vemo, ako in kako se danes praznuje v domovini izseljenška nedelja. Upamo, da ni pozabljena, saj jo poleg ljubezni do odsotnih bratov narekuje tudi hvalečnost, ko se nešteto rok steguje v tujino za pomoč, in ne zastoni. Kdo bi preštel vse za boje, ki jih pošiljajo izseljenci domov. Ne mislite, da so tako bogati. Marsikdo si sam pritrga, da pomaga domačim in znancem.

Vse to delajo z veseljem, ker bolj blaženo je dajati nego jemati. Bogato so poplačani, ko pride zahvala: „Od veselja smo jokali, ko smo razvezovali tvoj paket z dobrotami, ki jih že dolgo nismo videli.“

Nočemo se s tem hvaliti. Hočemo le pokazati, da je naše srce še vedno doma, da nismo pozabili rodne zemlje in ljudstva, iz katerega smo izšli. Kaj, če je marsikdo po razmerah prisiljen prevzeti tuje državljanstvo, v srcu ostane vedno zvesti sin domače zemlje.

Stori tudi ti, ljubljani narod doma in tvoja oblast vse, da taki tudi v bodočnosti ostanemo. Naj preneha pasivnost domovine do nas izseljencev. Vemo, da ste siromašni doma, zato ne pričakujemo zemskih dobrot. Bolj nam boste pomagali, če se nas pogosto, ne samo na izseljenško nedeljo, spominjate v molitvi. In ti, oblast, ki si dolžna skrbeti za dobrobit celega ljudstva, vedi in ne pozabi, da je precejšen del tega ljudstva v tujini, ki brez sovraštva v srcu pričakuje razumevanja, naklonjenosti in pomoči v doseg naših pravic v tujih državah.

Te naše želje naj nam pomaga uresničiti tudi praznovanje izseljenške nedelje.

Izseljenci v Pas de Calais v Franciji.

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob 1/29. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska služba božja je ob nedeljah in praznikih ob 16.00 uri.

Listnica uredništva

Prejeli smo članek pod naslovom „Zaključki“. Čeprav odobravamo vsebino članka, ga vendar ne moremo objaviti, dokler ne poznamo pisca. Imena so sicer uredniška tajnost, vendar mora biti uredništvu samemu znano ime pisca vsakega dopisa ali članka. Prosim, da se pisec oglasi pisмено ali ustno.

Naročnina. Vse naročnike, ki niso poravnali svojega dolga, naprošamo, da to takoj storijo.

Naročite pravočasno božična voščila v listu, ker tudi vi spadate med tiste, ki se za praznike hočejo oglasiti pri svojih prijateljih in znancih. Božična številka „Našega tednika“ bo po obsegu in nakladi poseben bogata.

Naše dopisnike pa naprošamo, da nam sporočijo svoja opazovanja ob priliki volitev v Kmetijsko zbornico.

GORENČE

Ker že dolgo nismo nič poročali (le o pripravi na volitve v Kmetijsko zbornico smo tudi iz našega kraja brali poročila), se je nabralo že nekaj novic.

Najvažnejše je gotovo to, da so se pridružile stariim pevcem v cerkvenem zboru še mlade pevke, ki ob nedeljah pri drugi maši prav korajžno in čvrsto pojo. Tega posvečenega in lepega petja so seveda vsi zelo veselili. Ne vemo, pa kako je to, da fantov v pevskem zboru ni. Ali se dekleta fantov boje in jih zato ne pustijo k zboru ali pa se fantje deklet sramujejo, kar pa skoraj ne bi mogli verjeti.

Približal se je advent pa sta se doslej komaj dva para poročila. Računali smo s tem, da bomo imeli vsaj še dva para več. No, sedaj bomo morali že počakati preko božičnih praznikov, da pride predpustni čas. Čisto z gotovostjo smo že računali, da bomo šli na ojet Škorjančevega Miheja. Pa je gotovo odločil ojet na takrat, ko bo stala bajtica, ki jo namerava zgraditi. Saj stavbni prostor si je že preskrbel.

Tudi o Kometarjem Franciju smo nekaj slišali in mislili, da bomo šli na ojet. Pa mu gotovo mamka še dobro gospodinjijo, da je čisto pozabil na ženitev. — Ker bo dolg predpust, bomo pa mogoče takrat mogli poročati o večjem številu porok.

KOTMARA VAS

V ponedeljek, dne 12. novembra, je silno neurje napravilo pri nas strahovito škodo. Strašen vihar je divjal od 5. do 7. ure zjutraj in posledica te hude ure je okrog 3000 prostornih metrov podrtega drevja v občini. Mnogo drevja je polomljenega, ki je tako brez vrednosti, le za drva bo še. Huda ura je prizadejala veliko škodo tudi na stavbah. Mnogo hiš je razkritih in opeka je razbita. Že dolgo ne pomnijo pri nas takega viharja.

GLINJE

Smrt obiskuje tudi glinjsko faro. V najboljših letih je umrla na raku Marija Zausnik, stara 42 let. Kako bi jo potrebovala oče in mati, oba boleha, in pa 3-letni sinček! Bila je zvesta bralka naših listov. Naj počiva pri Bogu po končanem trpljenju. Žalujemo naše pristrčno sožalje.

Bridko izgubo pomeni za vso faro smrt Jakoba Šparovca, p. d. Jakeja na Otrovci. Eno leto in pol ga je težka srčna bolezen priklenila na dom in posteljo. Doma iz plajberških hribov je od šolskih let do svoje visoke starosti (72 let) bil vzgleden povsod, kamor ga je Bog postavil. Vesel pastir v slovenjeplajberških hribov, vesten delavec v Borovljah pri trdem delu, skrben za dom na Otrovci, kamor se je priženil k materinsko skrbiljivi Rezi, veren mož kakor jih je malo, velik prijatelj duhovnikov, pevec-tenorist kakor jih je malo. Celih 30 let je pel v Borovljah in nato 29 let v Glinjah v cerkvi, vdan z globoko ljubeznijo farni cerkvi v Glinjah, kjer je 13 let (1938 do 1951) bil cerkveni odbornik. Z nasveti ter z denarjem je pomagal pri številnih popravah farne cerkve in podružnic. Bil je apostol božjega Srca, opravljal je prve petke do zadnjega z ganljivo vernostjo in globoko pobožnostjo. Velik je bil kot trpin na bolniški postelji z vzgledno vdanostjo, zvest svetinjam našega ljudstva, priljubljen in

Pri nas na Koroškem

spoštovan, ker je znal vse težave z vero in ljubeznijo reševati.

Pokopali smo ga v sredo, dne 21. 11., ob veliki udeležbi ljudstva. Pokopala sta ga č. g. dekan Košir in domači župnik. Provizor Karicelj iz Šmarjete radi pogreba v svoji fari ni mogel priti. Počastiti smo hoteli tako vernega moža, prijatelja duhovnikov in dobrotnika cerkve. Oba pevka zbora, Borovlje in Glinje, sta se ganljivo poslovila od zaslužnega pevca, ki je pel Bogu na čast 59 let. Domači župnik in vodja borovljskih pevcev sta v izbranih besedah govorila rajnemu v slovo. In za slovo je zadonela še pesem borovljskega zbora, ki jo je rajni tako rad pel in želel, da mu jo še na grobu zapojejo: „Gozdič je že zelen... pomlad že prišla bo, ko mene na svet ne bo...“ V očeh pogrebcev so se lesketale solze.

Kakor zlahten kamen je bil Šparovec v krogu glinjskih mož, ki ga bomo povsod pogrešali. Krog glinjskih mož je izgubil bisser v Šparovcu. Casten mu spomin in pristrčno sožalje preostalom!

GORENČE

(Elektrika)

Zadnjič — menda je to bilo že pred enim letom — nas je urednik „Našega tednika“ naprosil, naj bi takoj sporočili veselo vest, kadar bo na Gorenčah zasvetila elektrika. Mislili smo, da bomo to mogli sporočiti letos vsaj za petindvajsetletnico borbe za elektriko pri nas. Vendar pa moramo žal sporočiti, da še vedno tavamo v temi in kdor nas hoče obiskati proti večeru, naj vzame s seboj karbidovko ali pa vsaj močnejšo petrolejko.

In zakaj še nimamo elektrike? — Na to vprašanje dobivamo razne odgovore. Nekateri pravijo, da so pač Gorenče zelo skriti in malo poznani kraj, ki ga poznajo samo takole ob volitvah. Takrat še najdejo Gorenče govorniki raznih strank, ko pa so volitve končane in ko so stranke pobasale naše glasove, so pa vsi pozabili na obljube, ki so nam jih dajali in se več ne zmenijo za nas.

Drugi spet pravijo, da smo preveč oddaljeni od Celovca in na poti od Celovca do Gorenč se take stvari kakor so razne podpore, porazgubijo že v samem Celovcu ali pa vsaj v bližnji okolici.

Zadnjič enkrat nam je celo nekdo rekel, da bo preje minila tretja svetovna vojna kakor pa bomo dobili pri nas elektriko. Že več kakor leto dni imamo postavljene električne drogove, toda ti bodo najbrž preje strohnili, predno pa bo zasvetila pri nas elektrika.

Sladkor po novih cenah 5 870

BRUNNER

CELOVEC - KLAGENFURT

Spet nam pravijo drugi, da se pač ne znamo za podporo pravilno pobrigati. Seveda mu nismo verjeli, saj vendar že vsak vrabec na strehi čivka, koliko milijonov šilingov je dobila Avstrija iz Marshallovega fonda, iz katerega spet delijo podpore za napeljavo elektrike. Mogoče pa bo le res, da v Celovcu, tam v tistem labirintu raznih instanc, res ne znamo najti tiste instance, ki bi podpore ne samo obljubovala, ampak bi nam podporo tudi izplačala.

Neki Celovčan nas je tudi „hecal“ in je dejal: „Če ste mogli doslej bedeti ob petrolejkah, če ste na roke rezali drva in krmu, če ste toliko stoletij mlatili s cepci, pa še malo počakajte. Saj je Amerika obljubila, da bo Avstriji po tretji svetovni vojni prav gotovo spet nakazala znatne zneske iz nove Marshallove pomoči.“ Nadalje je ta Celovčan še rekel, da imajo sedaj v Celovcu dela preko glave in da morajo tam še nekaj nebotičnikov in palač zgraditi, nato bomo šele mogli misliti na našo elektriko. To nam je bilo pa že kar odveč in hoteli smo ga kar nagnati. Popustili smo šele, ko nam je obljubil, da nam bo v Celovcu poiskal tisto instance, ki bi podpore ne obljubila, ampak jih tudi deli. Saj tudi Celovčanom še marsikaj manjka in bodo morali tudi tam čakati na nekatere stvari iz Marshallove pomoči po tretji svetovni vojni. V ostalem pa je še rekel, da

pač Gorenč ne smemo primerjati s Celovcem in če imajo v Celovcu elektriko, še ni treba, da bi jo imeli tudi mi.

Seveda od takih obljub in od takega govorjenja mi nimamo veliko in če res grozi kaka tretja svetovna vojna, ne bomo mogli več dobiti materiala, ker ga bo takrat trgovcem kar na enkrat zmanjkalo, in mi bomo imeli elektriko tam kakor jo imamo danes, to je na raznih električnih drogovih, ne pa v naših hišah in hlevih.

Nato smo prijaznemu Celovčanu razložili še tole: Našo občinsko elektriko sedaj že dolgo vrsto let izrabljajo sosednji Grebinčani. Zato si bodo morali zdaj, ko se tudi mi potegujemo za svojo občinsko elektriko, zgraditi svojo ali pa se bodo morali s prošnjo tudi obrniti na „Kelag“. Naša občinska elektrarna je namreč preslabotna, da bi mogla dajati moč kar trem faram: Gorenčam, Rudi in še Grebinju.

Ker pa hočemo z Grebinčani ostati prijatelji, nočemo njim odvzeti elektrike, ampak bi jim le svetovali, naj si v Celovcu poiščejo tisto instance, ki jim bo podpora obljubila in tudi izplačala, nato bodo pa lahko prišli do svoje elektrike. Zato bi res vse merodajne v Celovcu prosili, naj rešijo to našo zadevo z Grebinčani tako, da bo „volk sit in koza cela!“

BILČOVŠ

(Blagoslavljanje novih zvonov)

Prvo adventno nedeljo, dne 2. decembra, bo v Bilčovsu blagoslavljanje novih zvonov. K tej slavnosti vabimo znance in prijatelje od blizu in daleč. Blagoslavljanje zvonov bodo opravili milostljivi gospod prošt Anton Benetek iz Tinj. Bog nam daj lepo vreme. Zvonovi, vlti v zvonarni Franc Oberascher v Solnogradu, štirje za farno cerkev in eden za podružnico v Želučah, so že došli.

ŠKOCIJAN

Na Martinovo nedeljo, dne 11. novembra, smo praznovali letno farno žegnanje. Vse je šlo v najlepšem redu. Dopoldan smo v Cerkvi lepo molili in prepevali, potem se pred cerkvijo pri kramah malo posladkali in zavili vsak na svoj dom. Pri popoldanski „pobožnosti“, ki je bila v gostilni pri Pukartu, se nas je tudi veliko nabralo. Saj je bilo pa tudi veselo in lušno. Muzika nam je stopila v ušesa in v pete, nekaterim pa celo v pesti, da so se malo pomerili. Hujših posledic ni bilo kot nekaj razbitih glazev in steklenic in nekaj bunk na glavah. „Pobožnost“ ni bila predolga, čeprav je dolgo trajala.

Okrog jezera je postalo vse tiho in mirno. „Ptice selivke“ (letoviščarji) so se letos pozno preselile vsaka na svoj dom. Letos jih je bilo zelo veliko. Vse je bilo polno; hoteli, privatna stanovanja pa tudi šotori. Pa saj je bilo tudi vreme kot nalašč za nje. Nesreče ni bilo nobene. Za zabavo je bilo več ali manj preskrbljeno, pa saj je bil vsako nedeljo kakšen „Kirchtag“ plakati-ran samo, da je bila znamka za hm tadra, hm tadra... Vsekakor bi si gostje želeli še kako drugo zabavo, ki bi bila na neki višini recimo pevski nastopi ali kaj podobnega.

V oktobru je prišla komisija iz Celovca in pogledala z našimi občinskimi možmi, kako bi se naša velika želja po vodovodu uresničila. Vsi si namreč želimo dobre pitne vode, ki nam odteka sedaj v Dravo. Poleti pa gostje gledajo v piskre, da ne bi kuharice kuhale z vodo iz jezera, ko namreč vode po vodnjakih zmanjka. Lepo bi bilo, da bi dobili ti kraji pitno vodo, tako bi kraj veliko pridobil tudi v očeh gostov, ki vsako leto v večjem številu zahajajo v naš kraj. Seveda brez pinki penki ne bo šlo, kje pa gre, saj pravijo, da je denar sveta vladar. Bog daj, da bi se naše želje kmalu uresničile.

Na praznik Kristusa Kralja smo v župnišću v veži gledali lepo in poučno igro „Veriga“. Zaigrala nam jo je farna mladina. Kar dobro so se kregali za tisto ničvredno žlajdro. Seveda najbolj Marko in Mejač, drugi so pa pomagali ali pa mirili, kot se to zgodi kje na kaki vasi, kjer pride kak tak nepridiprav vmes.

To solzno dolino so zapustili v tem času ti naši farani:

Fingrl Tone - Haličev iz Klopinja v 32. letu starosti. Pokopali smo ga 10. oktobra.

Marija Laker, Kosova mati, iz Samožne vasi. Podlegli so pljučnici. Bili so znani kot pridna, skrbna in pobožna žena. Spremljali som jih v velkem številu k večnem počitku 22. oktobra. Naj jim bo zemlja lahka.

Simon Guec, Nemčev oče iz Srč v 79. letu starosti. Bili so radi bolnih nog eno leto priklenjeni na posteljo. Dne 17. novembra smo jih pokopali na farnem pokopališču. Bili so cerkveni ključar in pevec. Znani so bili kot veseljak na naših ženitovanskih proslavah. Sedaj so odšli na zadnjo ženitnino.

Hariš Franciška, Hariševa mati iz gradu na Jezernici, v 82. letu starosti. Umrla so ravno na svoj rojstni dan. Bili so trpinka, že dolgo so bili privezani na posteljo, slepi, tako da bodo sedaj z duhovnimi očmi večno gledali Boga za vse križe, ki so jih potrpežljivo prenašali. Pogreb je bil v sredo, dne 14. novembra. Vsem pokojnim večni mir, žalujočim pa naše sožalje.

RUTE

Siegfried Ewald Kristan, železniški uradnik na postaji v Pliberku, je peljal v ponedeljek, dne 26. XI. 1951, k poročnemu oltarju svojo mlado nevesto Marijo Roswito Grengl. Poroka je bila v domači farni cerkvi. Obilo sreče in blagoslova!

LIBIČ - LETINA

Angela Opetnik, pd. Huberjeva na Libiču, se je naveličala samskega stanu in samevanja pri Huberju. Posebno še, odkar so jo meseca maja zapustili oče in šli v večnost, je bilo Angelo tam zgoraj že malo strah samo. Zato se je odločila in je dala roko v zakon Janezu Grosu, pd. Zajnikovemu na Letini. Prav je tako, pri vsaki hiši in posebno pri vsaki kmečki hiši, sta potrebni dve osebi: gospodar — mož, ki opravlja težka dela in skrbi za dom in rod, gospodinja — mati, ki skrbi za gospodinjstvo. Pri Huberju je že leta in leta, ja desetletja, gospodarila Angela sama z bolnim očetom in tako je moralo marsikaj zaostati, ker sama ni zmogla vsega. Tako bo skrbna roka dobrega Hanzaja marsikaj mogla popraviti, kar je bilo zamujenega. Poroka sta imela v Celovcu. Obilo sreče in blagoslova želimo, posebno, da bi zaživel pri Huberju nov rod, da bi bilo dano tudi družinsko veselje.

RINKOLE

„Naš tednik“ je poročal svoj čas o Kajžrovih poroki. V tistem dopisu so bili tudi navedeni bodoči ženini; med njimi je bil tudi kot zadnji Jozef. Izrek svetega pisma: „Prvi bodo zadnji in zadnji bodo prvi,“ se je tudi tukaj uresničil. Hribernikov Joza se je naveličal samskega stanu. Iskal je nekaj časa sem in tja, potem pa se je podal tja v Goselno vas k Stremeljaku in je vprašal očeta: „Ali bi mi dali Micko za ženo?“

Oče so bili s tem predlogom po dobrem premisleku zadovoljni, ker so si mislili: „No, to še lahko damo od doma, Rozke pa ne damo več naprej.“

Ponosno in zmagoslavno je stopal ženin Jožef Planinšek, pd. Hribernik v Rinkolah, čeravno že 37 let star, poleg svoje neveste Marije Škof, pd. Stremljakove v Goselni vasi, ki je dobrih 10 let mlajša, dne 18. novembra k poročnemu oltarju v smihelski farni cerkvi. Cerkev je bila lepo okrašena, poročni klečavnik belo pogrnjen in z zelenjem ter rdečimi in belimi cvetličami okrašen, kakor se spodobi za nevesto z vencem na glavi. Organist Mihej pa je potegnil kar vse registre, da so močno zabučale orgle, ko so šli svatje v sprevodu k oltarju.

Čeravno je bila ura že 12, je bilo obilo pevcev na koro, ki so s svojim mogočnim petjem in najlepšimi pesmimi spremljali poročne obrede ter daritev svete maše. Čutilo se je, da je poroka Rinkolanarja, takrat se morajo pevci še bolj postaviti. Šranc pa Kajžr sta svoje base še bolj pustila priti do veljave. Vorej pa Šrienc sta pela z vso silo. Lepi slavošpev, ki smo ga slišali samo za novo mašo, je prišel danes zopet na vrsto in kako mogočno je donel.

Domači gospod župnik so opravili poročne obrede ter dali ženinu in nevesti dobre neveste za na pot v zakonsko življenje. Sledila je poročna maša, pri kateri sta bila ženin in nevesta pri svetem ob-

VSE ZA MIKLAJZA!

Pri CHIODI & KASSIG

Celovec, Benediktinerplatz 7 (Marktplatz)
kupite po globoko znanih cenah vso po
steljnino, flanelaste in bele rjuhe, molino,
kovrte, gradi za modroce, lepo flanelo in
barhent. Govorimo slovensko.

Zdravniški kotichek:

Kaj vemo o hormonih?

Hormoni so kemične spojine, ki nastajajo v posebnih stanicah žlez z notranjim izločanjem in ki so neobhodno potrebne za pravilni potek vseh procesov presnavljanja v telesu. Hormoni imajo izpodbujajoč vpliv na razne telesne funkcije. Od tod izhaja tudi njihovo grško ime, kajti beseda „hormon“ je iz grškega „hormaejn“, kar pomeni „izpodbujati“ ali poživljati. Njihova naloga pa ni samo vplivati izpodbujajoče na različno žlezno delovanje; hormoni vzorejajo tudi različne telesne organe pod enotnim in nadrejenim vodstvom.

Slično je tudi pri živčnem sistemu, samo s to razliko, da nastopajo živčni učinki hitro in trajajo le kratko, hormonski učinki pa se javljajo polagoma, toda zato delujejo dalj časa.

Živčni sistem in hormonske žleze so v tesni zvezi med seboj. Nadrejeno središče živčnega naravnjanja organskih funkcij leži v možganih. Nadrejeni organ nad žlezami z notranjo sekrecijo je hipofiza. Ta žleza leži istotako v možganih in je najbližji sosed živčnega središča. Ona je torej tista, ki drži takorekoč na vajetih skoro vse ostale žleze.

Ako govorimo o izločanju urina (ščavnice), žolča, želodčnega soka, slin ali znoja, vemo, da gre tu za zunanjo sekrecijo, saj se iztekajo vse te snovi skozi razne kanale venkaj iz telesa. Žleze z notranjo sekrecijo pa nimajo vidnega izhoda iz telesa. Zato tudi dolgo nismo ničesar vedeli o kakšni notranji sekreciji, še manj pa o hormonih, ki nastajajo ravno v žlezah z notranjo sekrecijo, imenovane tudi endokrine žleze.

Ali lahko zdravimo s hormoni? Ljudje in živali, vsaj sesalci, imajo hormone. Zato je tudi mogoče, zdraviti ljudi z živalskimi hormoni. Predvsem bomo našli hormone v sledečih žlezah: v ščitni žlezi, ki leži na sprednji steni sapnika, v epitelijskih telescih, obstoječih iz štirih majhnih, komaj nekaj milimetrov velikih tvorbo, ki ležijo postrani ob ščitni žlezi. Nadalje so hormoni v nadobistnih žlezah, ki so natakne na zgornje konce ledvic in ki so komaj nekaj gramov težke; v spolnih žlezah, moških in ženskih in končno v hipofizi, ki je, kot omenjeno, voditeljica vseh hormonskih izločanj. Vsaka od teh žlez ima svojo lastno funkcijo, toda vse izločajo svoje iztrebke v krvni obtok.

Hormoni imajo v svoji kemični sestavi odlike, ki imajo v resnici nenadomestljivo vlogo v vseh pojavih presnove. Danes poznamo kemične sestavine večinoma vseh hormonskih preparatov, ki jih že izdelujejo v obliki navadnih tablet in pilul in ki delujejo že v majhnih količinah slično kot vitamini.

Razvoj človeške inteligence, rasti, telesne moči itd. odvisi potemtakem od tistih malenkostnih iztrebkov, ki jih izločajo žleze, namreč od hormonov! Ako pa nastanejo pri takih izločanjih motnje, bodisi da žleza izloča premalo ali preveč, potem nastanejo radi takšne navidezne malenkosti lahko velike spremembe v zdravju prizadetega človeka. Tako na primer se včasih zgodi, da pride vsled kakšne novotvorbe ali bule v možganih do hiperfunkcije (ali premočnega delovanja) prednje hipofize

krpe. V takem slučaju lahko včasih vidimo, da je začela rasti željust nekam predalet oziroma premočno, enako tudi nos in prsti na rokah in nogah, kar imenujemo akromegalijo. Iz enakih vzrokov postanejo nekateri ljudje silni velikani s telesno višino dveh metrov ali celo daleč preko te mere. Tudi pretirana debelost ali pa silno shujšanje ima večkrat svoje vzroke v nepravilnem delovanju žlez, kakor tudi razna obolenja, kakor živčne bolezni, duševne motnje, zvišana razburljivost, menjajoče se razpoloženje, nespečnost, nekatere vrste revmatizma, spremembe v kostnem apnu itd.

Slišali ste tudi že mnogo o sladkorni bolezni, ki izvira iz slabosti trebušne žleze (pankreas). Zanimivo je, da ima ta žleza notranjo in zunanjo sekrecijo.

Vroče valovanje pri ženskah v času mene, razne nerednosti v mesečnem perilu moramo večinoma pripisovati nepravilnemu delovanju raznih žlez.

Pri živalih so posledice kastracije (rezanje) samcev zelo očividne! Tako nastane iz mladega, rezanega petelina kapun, ki se začne močno debeliti. Njegov greben na glavi ostane nerazvit, manjkajo mu ostre ostroge na nogah, perje ni tako pisano in tudi glas ni tisti kot pri petelinu. Ako pa začnemo dajati kapunu še pravočasno, predno izpremembe še niso predalet razvite, hormonsko zdravilo „testosteron“ ali kakšni drugi moški, spolni hormon, lahko preprečimo posledice kastracije in kapun bo dobil polagoma znake petelina spet nazaj.

Tudi posebna vrsta golše z več ali manj srepimi očmi, s srčno nemirnostjo in vročim občutkom po telesu ter z močnim hujšanjem, je posledica premočnega delovanja ščitne žleze. To bolezen imenujemo basedov (Basedow). Do sedaj je bila operacija golše najbolj učinkovito sredstvo pri tej vrsti bolezni. Izgleda pa, da bo v bodočnosti vendar mogoče, odpraviti jo samo s pomočjo hormonov — brez operacije. S kemično spojino „Thiourazil“ je bilo doseženo že lepo število zadovoljivih rezultatov.

Nasprotno pa najdemo v golšavih krajih zelo pogosto takozvani endemični (v nekaterih krajih udomačen) kretinizem (slaboumnost, idiotizem). Taki bebci so navadno pritlikavi, imajo večinoma znatne golše (Kropf) in slabo presnovo. Z zgodnjim davanjem tiroksina (Thyroxin) so tu in tam dosegli že ugodne uspehe, toda, kot izgleda, ta bolezen oziroma abnormalnost ni povzročena samo radi preslabe funkcije (hipofunkcija) ščitne žleze, temveč tudi radi drugih, do danes še premalo pojasnenih činiteljev, kot n. pr. pomanjkanje joda in drugih.

Lahko bi še navedli mnogo zanimivih izsledkov, ki so jih raziskovalci svetovnega slovesa poklonili človeštvu, da je našlo v njih odlična zdravilna sredstva in je zato mnogo upanja, da bodo ravno hormoni zavzeli eno izmed najodličnejših mest v zdravilstvu. Mnogo si obetamo od njih tudi pri zdravljenju živčevja, ker opažamo močno povezanost živčnega sistema z žlezami notranjega izločanja.

Dr. K.

Novo zdravilo „Varidan“

V Združenih državah so začeli izdelovati novo zdravilo, ki se je pokazalo zlasti uspešno pri zdravljenju raznih oblik nalezljivih bolezni. Zdravilo, ki se imenuje „varidan“, je sestavina dveh fermentov, ki se imenujeta „streptokinan“ in „streptodornan“ (fermenti so kemične snovi, ki pospešujejo preobrazbo tkiva v rastlinskih in živalskih stanicah).

Oba fermenta, ki jih vsebuje varidan, imata posebno moč, da raztopita strnjene krvne delce, gnoj in mrtvo tkivo, ki se kopiči okoli okuženega mesta in ovira zdravljenje. Ko so te snovi enkrat raztopljene, se jih lahko odstrani z votlo iglo ali z malo operacijo. Infekcijo samo pa lahko nato pobijajo krvna bela telesa sama, ki so naravna obramba organizma proti bolezenskim klicam, lahko se pa tudi zdravi bolezen s kakim antibiotikom kot je na primer aureomicin.

Po zdravniškem poročilu, ki so ga objavili skupno znanstveniki podjetja, ki zdravilo proizvaja, se je „varidan“ pokazal za

uspešno zdravilo zlasti pri globokih infekcijah prsnega koša, ki povzročajo čisto smrt ali invalidnost, če se ne zdravijo. Varidan je tudi zelo koristen pri zdravljenju infekcij gornjih in spodnjih udov, kadar lahko nakopičenje mrtvega tkiva na površini ustavi obtok krvi in povzroča prisad.

Novo zdravilo bo gotovo tudi učinkovito pri zdravljenju zunanjih ran, tvorov, nekaterih oblik meningitisa, težkih kroničnih sklepnih infekcij, tiste oblike kostne infekcije, ki se imenuje osteomielitis, da neposredno razkrajajo gnoj in mrtvo tkivo, prav nič ne škoduje živim stanicam.

Oba fermenta, iz katerih je varidan sestavljen, proizvajajo iz neke vrste streptokoka, ki velja sicer za „enega največjih sovražnikov človeka“. Če pa te klice gojijo v posebnih prilikah, proizvajajo zgoraj omenjena fermenta v velikih količinah s fermentacijo. Tako je znanost prisilila nevarnega streptokoka, da proizvaja zdravilo, ki lahko iztrga smrti številna človeška življenja.

Gospodarski kotichek:

Starostna podpora za obrtnike

Na zasedanju trgovske zbornice so bili sprejeti za stare, onemogle obrtnike važni sklepi. Ustanovljen bo s 1. januarjem 1952 pri zbornici za obrtno gospodarstvo poseben fond, iz katerega bodo plačevali potrebnim starim in onemoglim bivšim članom zbornice starostne podpore dotlej, dokler ne bo tudi za te ljudi urejena s posebnim zakonom starostna renta. Pravica do podpore iz tega fonda trgovske zbornice bo na posebno prošnjo priznana onim, ki so še ali pa so bili člani zbornice, pod pogoji:

1. avstrijsko državljanstvo in stalno bivanje v Avstriji;
2. izpolnjeno 65. leto starosti;
3. pred vložitvijo prošnje so bili vsaj deset let člani zbornice;
4. dokazana potreba podpore;
5. odložitev obrtne pravice, oziroma izguba članstva pri zbornici.

Podpora se dodeli, če so vsi navedeni predpogoji izpolnjeni, izjemoma je mogoče dobiti podporo tudi, če je dosegel prošilec navedene predpogoje v roku, ki ni dalj kot dve leti nazaj.

V slučaju, da postane nekdo dela nezmožen, more dobiti podporo tudi tedaj, če še ni izpolnil 65 let, ako je v ostalem izpolnil vse druge predpogoje.

Kmetje, pozor!

Zadnje jesensko slabo vreme in neurje je napravilo po gozdovih in deloma tudi v sadnih vrtovih mnogo škode. Pa tudi smrekov lubadar (Borkenkäfer) dela po gozdovih veliko škodo. Ta les boste morali posekati in spraviti v denar. Izkupiček pa je obdavčen. V § 34 postavbe o dohodninskem davku (Einkommensteuergesetz) so predvidene v slučaju naravnih neugodnosti posebne ugodnosti. Ne pozabite pri prijavljanju dohodnine tega posebej naglasiti, da se vam radi tega zniža predpisani dohodninski davek. Postava namreč predvideva za zgoraj navedene slučaje posebne olajšave.

Kmečka gospodarska zveza

Koroški deželni proračun

Koroška deželna vlada je predložila koroškemu deželnemu zboru v obravnavo predlog novega deželnega proračuna za leto 1952.

Predlog proračuna predvideva izdatke v višini 255 milijonov in dohodka v iznosu 241 milijonov šilingov, primanjkljaj je torej predviden na preko 13,8 milijonov šil.

Med izdatki so največja postavka osebnih izdatki, ki znašajo 38,59% proračunskih izdatkov.

Izdatki so v predlogu proračuna predvideni za 57,6% višje kakor pa v tekočem letu. Tudi višina dohodkov je predvidena za 53,6% višje kakor v letu 1951.

Predlog proračuna bodo obravnavali sedaj najprej v finančnem odseku, nakar bo proračun ponovno obravnaval deželni zbor.

Državni proračun

Predlog državnega proračuna je obravnaval finančni odsek parlamenta in ga je

skoraj neizpremenjenega vrnil spet v obravnavo poslanski zbornici. Skupni izdatki so predvideni na 18.786.097.400 šil. Primanjkljaj pri dohodkih znaša okrog 116 milijonov šil.

Ves avstrijski narodni dohodek računajo letno na okroglo 50 milijard šilingov in 25% od tega mora plačati prebivalstvo v obliki raznih davkov, katerih je kar 40 po številu.

Tržni dnevi za klavno živino

Ministrstvo za kmetijstvo je z odredbo z dne 31. oktobra letos določilo, da smejo kmetje prodajati svinje samo na trgu in samo za tam prodane svinje dobijo odgovarjajočo količino krmil po znižani ceni.

V zvezi s to odredbo je koroška deželna vlada odredila, da je tržni dan za Celovec vsak torek in za Beljak vsak ponedeljek, kot kraj živinskega trga pa sta določeni v Celovcu in Beljaku mestni klavnici.

GOSPODARSKE VESTI

VREDNOST KRAV

Mlekarski strokovnjaki michiganskega državnega kolegija so izračunali, da je krava mlekarica, ki daje mnogo mleka, za kmeta bolj koristna kot tri krave mlekarice, ki dajejo malo mleka.

Statistični podatki, ki so jih zbrali pri farmarjih, ki se ukvarjajo z mlekarstvom, po vsem Michiganu, dokazujejo, da prinese ona krava, ki da 227 kg maščob na leto, kmetovalcu več dobička kot tri krave, od katerih da vsaka povprečno 104 kg maščob vsako leto.

PETROLEJ IZ ŠKRILJEVCA

Ameriško ministrstvo za notranje zadeve poroča, da bo zgradila zasebna ameriška družba v kratkem veliko tovarno za pridobivanje petroleja iz škriljevca.

Tovarna bo uporabljala takomenovani postopek plinskega zgorevanja, pri katerem se iz škriljevca pridobivajo bituminozni plini, ki jih nato destilirajo. V nasprotju z drugimi destilacijskimi načini pri novem postopku ni potrebna niti voda niti zrak in tudi ne naprava za zgoščevanje tekočih proizvodov, ki prihajajo iz retort v obliki prača.

NA URO: DOLAR IN POL

Po nedavno objavljenih podatkih ameriškega ministrstva za delo zaslužita dve tretjini delavcev v ameriški industriji najmanj dolar in pol na uro, nekatere delavske kategorije pa, kot na primer pri pakiranju zaposleni delavci, pa imajo od 1 dolarja in 5 centov do poldruga dolarja mezdo.

Tudi v industriji barv in lakov je povprečna mezda delavcev od aprila 1950 porastla za pet do deset odstotkov.

LETOŠNJI PRIDELEK BOMBAŽA

Kmetijsko ministrstvo napoveduje, da bo letošnji pridelek bombaža v Združenih državah za 6 milijonov bal večji kot lan-

ski (1 bala je 500 funtov in 1 funt je 0,56 kg).

Na podlagi podatkov ceni ministrstvo ameriški bombažni pridelek 1951 na 16 milijonov 931 tisoč bal. Leta 1950 so pa pridelali v Združenih državah 10.012.000 bal. Desetletno povprečje je bilo 12.030.000 bal.

Ministrstvo dostavlja, da so stvarno zdaj ukinjene vse omejitve izvoza ameriškega bombaža v prijateljske države.

KRIŽANJE INDIJSKE ŽIVINE Z AMERIŠKO

Ameriški kmetijski raziskovalni center poroča, da so s križanjem rdečih Sindhi bikov iz Indije z ameriški jerseyjskimi kravami dobili krave, ki lahko prenašajo največjo vročino in dajejo veliko mleka. Strokovnjaki, ki vodijo poskuse, so prepričani, da se bo nova križana pasma lahko prilagodila vročim južnim predelom Združenih držav.

Kmetijski raziskovalni center dela poskuse s križanjem Sindhi-Jersey že pet let. S sedanji poskusi hočejo določiti odpornost potomcev proti vročini in donosnost mleka. Prve tri Sindhi-Jersey krave dajejo povprečno 4.437 kg mleka in 271 kg masla na leto vsaka.

Poskusi v vročem soncu in v vročih hlevih so pokazali, da se novi križanci ne potijo in da tudi ne kažejo nobenih bolezenskih znakov. Jersey-Sindhi živina porabi za jed več časa, vendar požre manj kot čiste jerseyjske krave. Nova pasma rada je seno, odklanja pa silažno krmo.

Leta 1946 so dobili iz Allahabanda v Indiji v zameno za pet ameriških krav mlekaric dva mlada bikca in dve samici pasme red Sindhi. Prvo križano telo je prišlo na svet v juliju naslednjega leta. Nadaljnje Sindhi-Jersey parenje je dalo 29 krav in 21 bikcev. V navadenem raziskovalnem centru križajo zdaj jerseyjske bike s Sindhi kravami in Sindhi bike s holsteinskimi kravami.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani)

hajilu ter bila deležna poročnega blagoslova. Priči sta bila Peter Pečnik iz Remšenika in Simon Škof iz Goselne vasi. Po cerkveni slovesnosti so obhajali veselo ojet pri Likebu. Sentprimški muzikantariji so na pihala godli in trobili kakor Izraelci okoli mesta Jerihe, Likebova gostilna pa je zgrajena kakor trdnjava in se ni bilo treba bati, da bi se podrla kakor zidovje mesta Jerihe.

Zvečer se je nabralo veliko ljudstva iz domače fare pa tudi iz sosednih: seveda tudi gosliški fantje niso mogli drugače, ko jim je Micka s ojetjo tako daleč odšla, kakor da so prišli še enkrat k njej po slovo v Šmihel, predno se poda na svoj novi dom. Zjutraj pa sta prišla Sienčnik z avtom in Kajžr s traktorjem in sta zapeljala svate na njihove domove. Furmanov po novem nič ne bo več treba na ojeti.

Upamo, da se Stremljakova Micka prav dobro počuti kot nova mlada Hribernikova gospodinja pri nas v Rinkolah. Obilo sreče in blagoslova ter na mnoga, mnoga leta preko srebrne do zlate poroke!

BISTRICA

V nedeljo, dne 18. t. m., se je poročil mehanik Pavel Karol Štöfelz s prodajalko Štefanijo Dobrovnik v šmihelski cerkvi. Poročne obrede so opravili domači gospod župnik ob 4. uri popoldne. Dali so nevesti in ženinu dober nauk na pot v življenje. Za priči sta bila Friderik Dobrovnik, brat neveste, iz Döberle vasi in Friderik Skrubec iz Libuč. Za ta „široko“ pa je bila gđ. Marica Rudolf. Veliko let je bila šefka pri Haincu za prodajalko in sta z Marico složno sodelovali. Tako se je Marica sedaj izkazala velikodušno, kakor je zmeraj, in je spremljala svojo tovarišico k poročnemu oltarju.

Tudi popoldne so pustili pevci ojet, in Miha svoje krstije pri Šuštarju, in so zapeli nevesti in ženinu več lepih pesmi pri poroki. Svatovsko pojedino so imeli na domu ženina pri Žmavcarju na Bistrici. Nad Žmavcarjem so topiči daleč na okoli označali, da je danes pri Žmavcarju vesel in velik dan, ker se ženi najstarejši sin. Tatje so zavlekli nevesto v Šmihel k Likebu, da so prišli tudi podplati na svoj način. Kmalu so bili priče in ženin tatu za petami, ki je bil javno kaznovan. Nato pa so se svatje malo zavrteli v Šmihelu ter se podali nazaj na Bistrico. Mlademu paru želimo obilo sreče in blagoslova! Na mnoga leta preko zlate poroke do diamantne!

SELE

Brez hrupa, vriskanja in godbe, a zato tembolj versko doživljeno in pristrčno se je v četrtek, 22. nov. vršila poroka Petra Hribernika s Florijano (Cvetko) Hribernik. Ženin in nevesta imata sicer enak priimek, a nista v sorodu in sta doma daleč narazen. Ženin je rodom iz Predoselj pri Kranju, je leta 1945 prišel na Koroško, je zdaj ugleden mizarški mojster v Slov. Plajberku, znan po svoji strokovni spretnosti in prvovrstnih izdelkih. Nevesta je Selanka. Mati ji je zgodaj umrla. Kot šolarka je bivala pri babici, nato je 9 let služila pri Pušclcu in nekaj časa pri Kališniku, na Dunaju in Švici. Vse gospodinje so bile zvesto in mirno služkinjo zelo zadovoljne. Poročne obrede je opravil domači župnik, ki je nevesto pred 26 leti krstil in v šoli učil. V poročnem nagovoru je pokazal na svetopisemskega Tobijo, ki je v daljni deželi dobil za ženo pobožno Saro. Poročencema je s posredovanjem č. g. dr. Robiča v Rimu sveti oče k poroki poslal pismo svoj posebni blagoslov. Po poroki so otroci v lopici imeli izredno bogat uspeh pri pobiranju drobiža, ker so nabrali poleg železnih tudi belih novcev celo pest. Zato so se poročencema pri ženitovanju v župnišču oddolžili z ljubkim voščilnim prizorom. Fotograf — č. g. Nande — je seveda skrbel, da je razne prizore cerkvene poroke in svate večkrat ujel v svoj aparat in tako poskrbel za spominke na veliki dan novoporočencev. Župnikovi gospodinji sta znali svatom dobro postreči. V prijaznem veselju razpoloženju je ožjemu krogu svatov dan in večer le prehitro minil. Naj poročencema Bog nakloni v življenju še prav veliko takih srečnih dni, kakor je bil zanj poročni dan.

ST. JAKOB V ROŽU (Pevski koncert)

Minulo nedeljo so se na odru v Narodnem domu postavili pevci in pevke iz Marije na Zilji, Loč, Pečnice in Drave. Kljub temu, da sta bili že predzadnji nedelji s prireditvami na odru, je občinstvo še tretjič napolnilo dvorano. In ni mu bilo žal. Zbori so posamič in skupno podali venček narodnih in umetnih pesmi in to s tisto domačo interpretacijo, kakor jo naši ljudje želijo. Videlo se je, da je skupni pevovodja, č. g. Nagele, župnik iz Marije na Zilji, domačin in da ume naše domače pesmi, kakor mi vsi.

V melodijo, takt in besedilo je bila po-

ložena naša posebnost, katero je v besedi tako težko izraziti. Morda je je največ v notranji občutenosti posameznih pesmi, ker le-ta je dihala iz slehernega nastopa.

Prav posebno je ugajal moški zbor bodisi posamni ali skupni. Med pevci je bil poleg pečniških drugih korenin pd. Tratnikov oče, ki je tokrat nastopil s še dvema sinovoma in dvema hčerkama. Pač edinstven primer pevsko naobražene družine. Vmesne odmore je izpolnil dirigent sam s prijetnimi šaljivkami, tako da je bilo smeha in zabave dovolj. Pevce je uvodno pozdravil v imenu fare č. g. kaplan Zaletel, vmes pa je Martinjakov Šimej izrazil upanje, da se prihodnjemu skupnemu nastopu pridruži še tako pogrešani šentjakovski zbor. Če se to res zgodi, je koncert svoj lepi moralni uspeh dvakratno dosegel. Pevcem, pevkam in pevovodji pa k lepemu nastopu še enkrat iskreno čestitamo.

STEBEN V PODJUNI

Zelo dolgo se že nismo oglasili v našem listu. Sedaj nas je pa uspešna regulacija naše reke nagnala, da povemo našim bralcem, kako se Steben vedno bolj modernizira. Ne moremo seve še dalje gledati požrtvovalnosti in uspešnega dela dobre skupine, ki se bavi že tretjo leto z regulacijo vode, katera teče skozi Steben v Dobrovo in se nato izliva v Dravo, ne da bi o tem poročali.

Ta skupina šteje 16 moških in je pozimi delala v Železni Kapli, poleti pa v Labudski dolini. Delo v Štebnju je za nje zelo ugodno, ker so večinoma domačini, ki so se združili pod vodstvom našega dobrega čudeja. Mislim, da mi ne bodo zamerili, če povem odkritosrčno, da jih imenujemo našo „barabo“. Z letošnjim delom so začeli sredi meseca septembra in bodo verjetno ta teden končali, ker že precej mraz pritiska in se ne da več dobro betonirati. Gotovo se pa tudi že sami tako na tistem veselijo, da bodo še lahko malo „štemp-lali“.

Delo, ki ga vršijo dan za dnem, je zelo težko in zahteva dobre moči. Zato so vredni tudi našega priznanja in zahvale. Ob času deževja je delo skoraj neznosno. Kar čudimo se včasih, kakšne storilnosti doprinašajo. Pravijo, pa še večje bi lahko bile, ko bi ne bilo vedno gosp. Zankla zraven. Preveč pa ne smem povedati, ker „baraba“ sedaj ob koncu še čisto gotovo pričakuje od njega „božjo kapljico“, ker so mu tako lepo in praktično napravili za vodo, drugače bo pa kar zmanjkalo vsega najboljšega.

Čeravno morajo težko delati, so še vedno veseli in židane volje. Kar lepo je pogle-

dati za njimi zvečer, ko se peljejo domov, kar cela kolona jih je. Mlade ženejo pač misli na ljubico, ki že težko čaka, starejše pa domotožje, ker že pač celi dan niso videli svojih dobrih žen. Kadar pa so le preveč dobre volje, se uresniči tudi pesmica:

„Stari in mladi
rajamo radi,
to nam v navadi
davní je že.“

Jožejeve zaloigre na potu k delu s telegrafom, strupanim kolesom in bolniškim stanjem pa ne moremo povedati, ker bi gotovo vsakemu bralcu počil trebuh ob tej novici in bi se moral še on podati v „kran-kenstand“, kakor naš Jože. —

SVEČE

V nedeljo, dne 11. novembra je Slovensko prosvetno društvo „Koča“ v Svečah imelo svoj redni letni občni zbor. Zbralo se je lepo število članov, saj je bila na sporedu tudi volitev novega odbora. Predsednik društva, g. Šimen Ferčnik, se res potrudil za napredek društva, čeprav je že dopolnil 70 let. Po duhu je pa mlad in se za vse zanima, kar zadeva narod-krščansko stvar. Tajniško mesto je zasedla mlajša moč, sicer so pa odborniška mesta obdržale prejšnje osebe.

Sedaj pripravljamo tudi Miklavžev večer. Upamo, da bo lepo uspel in bodo mali zadovoljni z darovi, ki jih jim bo prinesel dobri svetnik.

Zadnja cvetka

Kaj, le ti si še ostala
sama tukaj sredi trat?
Kdaj so že gredice prazne,
vse družice šle so spat!

Kaj boš revica počela,
kadar burja pridivja?
Rosa bo oledenela,
črček se zaril je v tla.

Drobna cvetka, pojdi z mano,
da te v šopek bom povil,
ali pa te v venec vpletem,
ki bo novi grob krasil.

Tam je pozno cvetje zbrano,
božji vrt ga je pozval;
brez strahu se mu pridruži —
tudi jaz bom tamkaj spal.

Limbarski

Za Miklavža in za božič

POZOR! NAJLEPŠE DARILO

Slovenske plošče

za tu- in inozemstvo

Atenka - Ljubljanski nogomet - Kjer narcise cveto - Kodrolaček -
Čej so tiste slezice - Ste videli barona lepa ura solnce sije - Tri
ljube ljubiti - Ta zima že zapuška nas - Nocoj je ena lučna noč -
Krojaček - Kmečki valček - Škoč vas - Moj očka imajo konjička dva
Čez tri gore

**Naročite takoj
zaloga
je majhna!**

Spisal: J. SIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC

41. nadaljevanje

„Ne boj se, sin moj,“ je tedaj v sveti tišini zaplaval veličastnejši in čarobnejši glas, kot ga doslej župnik ni slišal ne v nebesih, ne na zemlji.

„Ti si Kristus, sin živega Boga, moj Gospod in moj Bog,“ jeclja in omedleva Holoubek.

„Da, jaz sem, ki sem te izbral za svojega duhovnika. Jaz sem ti tistikrat — pred mnogimi leti — zmešal pri maturi vso svetno učenost, tako da se z nobeno silo nisi mogel spomniti na enačbo hiperbole, vodil sem te do sedaj po prijetni poti duhovniškega življenja, dokler te nisem poslal v Trešnice. Ti ne razumeš mojega poslanstva. Kakor nekoč oče Avguštin tudi ti hodiš ošabno po Trešticah, hočeš odkriti nekakšno skrivnost tega kraja, ki je ni, grmado neumnosti si si namislil in nasnoval, na moje navdihe pa nisi pazil. Najprej si hotel pobijati zlo, potem pa delati dobro, toda vsega se lotiš tako nerodno, da s tem druge žališ, lastno sestro mučiš, sebe zastrupljaš in trapiš. Mučiš se s samimi ničvrednimi mislimi. Ti si prav taka grča kakor tvoji župljani. Zdaj ošabno rečeš: „Jaz jih spreobrnem, jaz jih poboljšam, jaz jih naravnjam,“ takoj za tem pa obupuješ. Kadar takoj ne vidiš uspeha svoje-ga dela in prizadevanj, bi najrajši vse v koruzo vrigel in zbežal. Strahopetno tarnaš: „Tehle zaspancev ne predramim, zaupaš

samo vase, name se pa ne spomniš. Živega sem te moral poklicati v nebo, kakor nek-daj svojega apostola Pavla, da bi vsaj nekoliko doumel ničevnost tega, s čimer se spodaj ponašaš, da bi vsaj deloma spoznal resnico in duha moje zapovedi. Kaj bereš v postavi?“

„Ljubi Boga, ljubi bližnjega,“ šepeta Holoubek in posluša dalje s pridržanim dihom.

„Prav si odgovoril. Na teh dveh zapovedih sloni vsa duhovnikova svetost, te dve morata biti njegov npravi temelj. Vse mora izhajati iz njiju: sv. maša, brevir, presveti zakramenti, posvečevanje, blagoslavljanje. Brez teh se še dobro v zlo prevrača. Prava sreča je osrečevati druge Trudi se za to, ostalo pa prepusti moji volji. Tudi jaz nisem na mah spreobrnil sveta, niti svoje domovine ne, nasprotno: križali so me in vsem se je zdelo, da sem premagan. Ne želi v župniji nasilno spraviti katolikov, agrarnikov, socialistov in brezbožcev pod en klobuk. Zediniti ljudstvo v eno čredo sem sebi pridržal. Zdaj pohiti — vrni se — kajti v Trešticah se že pripravljajo na tvoj pogreb.“

„Gospod, dobro mi je tukaj,“ jeclja Holoubek, „ne izganjaj me, pusti me kje v skritem kotičku.“

„Ne veš, za kaj prosiš. Slišal si svoje grehe, svoje vice, zanje boš prestal v Trešticah in šele potem prideš v veselje. Dolgo ne bo trajalo; ker te ljubim, te bom obiskal s križem, da si pridobiš zasluge za nebesa in ne prideš sem — kakor danes — s praznimi rokami.“

„Gospod, gospod!“ znova vzdihuje Holoubek, „torej mi daj vsaj kakšen kratek

nasvet, da ne bom pozabil na tvoje večne besede.“

„Pusti male k sebi! Pojdi v miru!“ Kakor kadar sonce zaide, je Holoubka v hipu obdala trda tema. Ne sliši Kristusovega glasu, ne vidi svetega Petra, zaman kliče angela varuha — čista tema in gluha tišina je zavladala naokrog.

IV. Okraden

„Ne jokaj in pojdi,“ je zdajci zadonel znani jasni glas.

„Angelček moj, varuh ti moj,“ se je takoj razveselil Holoubek, ko je spoznal glas svojega zvestega prijatelja.

„Spremem te spet nazaj dol, da se kje ne spotakneš in ne zabličiš,“ se mu je nasmešnil angel.

„Angel božji,“ je sklenil župnik roke, „me vodi me proč, čutim, da je tu pravi in večni dom moje duše. Pusti me tu, ne sili me proč od tega praga, privošči ji svobodo, prostost, ne sili je, da se zopet združi z grešnim telesom, z revno gmoto, s skrbmi in bolestmi, s svetom, z zemljo, z blatom, ki se ji gnusi in v katerem nikoli ne bo več srečna.“

„Nazaj moraš — in dol,“ je zasukal angel glavo in Holoubek je začutil, kako silno naglo pada, kako z obrazom reže zrak, kako mu v ušesih siči, žvižga, buči, kot bi ga nosil strašen vihar. Nenadoma pa se mu zazdi, da čuje zvonjenje. „Bim, bom, bim, bom,“ zvenijo počasi in resno udarci iz velike daljave, toda zvok vsak hip narašča, se krepi in bliža... Zvonjenje doni silneje in jasneje, duhovniku se zdi nekam znano, kakor bi zvonili v Trešticah s „Petrom“ in da ga „Pavel“ spremlja. Zdaj za-

sliši tudi malega, samemu sebi več ne veruje in zaradi gotovosti vpraša svojega vodnika.

„Ne slišiš zvoniti?“

„Slišim, kako ne bi slišal!“ pritrdi angel.

„Kje pa zvoni?“

„Kaj ne poznaš več? V Trešticah vendar, pri tvoji cerkvi.“

„Komu pa zvoni, prosim? Saj je danes petek, delavnik, čemu zvonijo z vsemi?“

„Mrliču, tebi zvonijo. Mislijo, da si umrl. Pokopati te hočejo, požuri se, preden dozvoni, moraš priti v Trešnice in stopiti v svoje telo. Sluh se ti je že vrnil, kmalu se ti prebudi tudi vid in zbudil se boš doma na svoji postelji. Zbogom na svidenje!“

Trešnice so se resno pripravljale za slovesen pogreb. Sam župan Bohač je določil, da občina položi svojemu duhovnemu pastirju venec na krsto. „Dolgo sicer ni bil med nami, toda silno je v teh letih povzdignil župnijo. Cerkev, župnišče, polje — vse je sama radost. Bil je sicer trdoglav, neuklonljiv in odkrit nasprotnik, srce pa je imel zlato. Vsekakor ga je škoda. Bog ve, koga nam spet pošljejo na vrat. S Holoubkom smo se že razumeli,“ je razlagala in utemljevala občinska glava zvečer v gostilni svoj nepričakovani sklep in vsi so pritegnili.

Zalostne vesti se rodijo in jezdi jo na hitrih konjih. Takoj zjutraj je naznačil občinski urad nenadno župnikovo smrt okrajnemu sodišču, šolski upravitelj na dekanijo, mrtvaški zvon pa župniji, župljani pa naokrog. Barica je s kratko brzojavko: „Takoj pridite — zgodila se je nesreča,“ pozvala svoje ljudi od doma.

Nakup kožeha je stvar zaupanja

Nudimo vedno največjo izbiro
zato vedno najprej h

Kainz

kožuhovinasti plašči

Celovec - Klagenfurt, Bahnhofstraße 17

FRANZ MODRITSCH

CELOVEC-KLAGENFURT, Wiener Gasse 4.

Radijske in električne potrebščine, popravilnica radijskih aparatov.

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Oddaje vsak dan od 14.30 do 15.00, ob sobotah od 9.00 do 9.30, ob nedeljah in praznikih od 7.15 do 7.45, v torek in izmenoma vsak drugi četrtek in soboto tudi od 18.30—19.00 ure. — Poročila pri vsaki popoldanski oddaji.

2. XII.: Verski govor. — Venček slovenskih pesmi.
3. XII.: Teden in mi. — Glasbeni pouk.
4. XII.: Zdravnik. — Glasbena dela dr. Goj. Krčka. Zvečer: „Miklavževanje v Svečah“.
5. XII.: Gospodinja in gospodar.
6. XII.: Za naše male.
7. XII.: Pregled svetovnega tiska.
8. XII.: Iz slovenske literature. — Zvečer: Slovenske narodne in umetne pesmi.

NEW-YORK

(val 19, 25, 31, 49, 251 in 379 m)

Oddaje vsak dan ob 18.—18.15 in od 19.30 do 19.45 (samo val 379).

RADIO VATIKAN

(val 22.55, 31.10, 50.26 in 196 m; ob četrtkih 202 m).

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri.

LJUBLJANA (val 202.1, 212.4, 327.1 m)

Oddaje vsak dan od 5. do 7., od 12. do 15.30 in od 18. do 24. ure, ob nedeljah od 6.30 do 24. ure. — Gospodinjski nasveti vsak torek in petek med glasbenim sporedom od 6.15 do 7. ure, ob torkih tudi ob 13.50. — Kmetijski nasveti ob nedeljah ob 16.50 — Kulturni pregled ob četrtkih ob 14.15 — Zanimivosti iz zdravstva in prirode ob sredah ob 19.40 in ob petkih ob 14.15 — Prireditelji slovenskih narodnih pesmi ob petkih ob 18.00 — Vsak dan ob 22.30 na valu 327.1 m oddaja za inozemstvo.

30. XI. ob 13.00 zanimivosti iz tehnike

- 14.00 lahka glasba
- 17.10 igra kmečki trio
- 17.30 vse je kemija

1. XII. ob 14.00 slovenske narodne pesmi
- 18.20 slovenske narodne pesmi
- 19.15 slovenske koračnice

Pozor, naglušni! Breplačno predvajanje vseh tipov: LV... S 1.605 OV... S 1.430 WV... S 1.270 AV... S 1.710 SV... S 1.400
Radio Schmidt, Celovec, Bahnhofstr. 22

ZAHVALA

Vsem, ki so mi ob prerani in nepričakovani izgubi moje žene

Marije Prosekar

iz tu- in inozemstva izrazili sožalje in vsem številnim darovalcem vencev se prav iskreno zahvaljujem. Zahvaljujem se nadalje vsem, ki so našo blago rajno v tako velikem številu spremljali na zadnji poti. Posebej se zahvaljujem č. g. župniku Fr. Repniku za vodstvo pogrebne spreveda in za poslovične besede ob grobu. Zahvaljujem se č. g. dr. J. Mikuli, župniku iz Hodiš, za asistenco pri pogrebnem sprevodu od hiše žalosti na kotmirske pokopališče. — Zahvaljujem se nadalje združenemu pevskemu zboru Borovlje — Kotnara ves pod vodstvom boroveljskega pevovodje, kakor tudi kotmirkemu zboru pod vodstvom g. Al. Hribarja. Zahvaljujem se tov. Jaku Reichmanu za lepe in jedrnate besede ob grobu v imenu Zveze slov. izseljencev. Zahvaljujem se tudi vodju šole g. Kordeschu in inspektorju orožniške postaje v Kotmari vesi za udeležbo pri pogrebu.

Vsem priporočam blago pokojno v trajen spomin in vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti, kličem: Bog plačaj!

Zalujoči mož:
Tomaž Prosekar
p. d. Razaj

POSEBNA PONUDBA:

Flanel-srajce od 5 59.—, Flanel-blago za pranje od 5 18.50 in še 5% popusta

BRUNNER

Celovec — Klagenfurt

Obširen trozvok-

polni okus, dober vonj,
lepo barvo, vse v sozvočju
okusov
daje

Naše načelo že 80 let: kupcem najboljše
po najnižjih cenah

Grüner

Celovec - Klagenfurt, Burggasse

MALI OGLASI

Prvovrstni gumijasti dežni plašči, Gummihaus Wiedner, Celovec — Klagenfurt, Bahnhofstrasse 33.

Izredno lepe gumijaste lutke, številne sorte, najceneje, Gummihaus Wiedner, Celovec — Klagenfurt, Bahnhofstrasse 33.

URADNE OBJAVE

Občinski urad Velikovec-Völkermarkt

MIKLAVŽEV SEJEM DNE 3. DECEMBRA 1951

Mestni občinski urad Velikovec sporoča, da bo letošnji Miklavžev (letni) sejem v Velikovecu, dne 3. decembra 1951. Istočasno je tudi sejem za govedo in konje (na živinskem trgu).

Prijave za potrebiti prostor za stojnice morajo dospeti k mestnemu občinskemu uradu do 30. novembra, ker jih v nasprotnem slučaju ne bo mogoče upoštevati.

Zupan: Hosp. I. z.

Koroška električna delniška družba

PRIKLJUCITEV NA ELEKTRICNO
OMREŽJE

V soboto, dne 17. novembra 1951, je bil priključen na obstoječe električno omrežje novozgrajeni 6000-voltni daljnovod Humlje — Mohliče — Goriče — Galicija z novimi transformatorskimi postajami v Mohličah, Goričah in Galiciji z vsemi krajevnimi omrežji.

Opozarjamo, da je smrtonosno vsako dotikanje voda in delov voda, v katerem je tok in vseh morebiti višjih ali raztrganih delov voda ali žice. Zato se je vsakega dotikanja zaradi preprečenja nesreče varovati.

Obenem sporočamo, da bo v prihodnjih dneh gotov in priključen z vsemi krajevnimi omrežji novozgrajeni 6000-voltni daljnovod Mohliče — Kamen in Galicija — Podkanja ves s transformatorskimi postajami Kamen v Podjuni in Podkanja ves. Nato bodo priključeni — ko bodo dograjeni — z vsemi krajevnimi omrežji 6000-voltni daljnovodi, ki vodijo od obeh gornjih transformatorskih postaj k transformatorskim postajam v št. Vidu v Podjuni, št. Primož v Podjuni, Rikarja ves, Proboj, Klanče in Goriče pri Žitari vasi. Tudi za te daljnovode veljajo zgoraj navedena varnostna navodila, ki jih je treba zaradi obvarovanja pred nesrečami nujno upoštevati.

Deželno finančno ravnanstvo za Koroško

OMEJITEV SPREJEMANJA STRANK PRI
FINANČNI BLAGAJNI V CELOVCU

Da bo mogoče pravočasno dogotoviti letni zaključek, je od 26. novembra do nadaljnjega omejen sprejem strank pri Finančnem uradu v Celovcu samo na torek in četrtek od 8. do 12. ure.

Za predsednika:
Dr. Kolleger

Dobra knjiga

ŠE VEDNO NAJLEPŠE DARILO

Album Koroške	15 šilingov
Križ na gori (Ivan Cankar)	5.—
Rotija (Mauser)	3.—
Sin mrtvega (Mauser)	3.—
Prekleta kri (Mauser)	3.—
Cmokec poskokec (Bazilij)	3.—
Cela kolekcija stane	25 šilingov

Za inozemstvo stane cela kolekcija 2.50 USA dolarjev

KINO

CELOVEC — KLAGENFURT

STADTTHEATER

Predstave ob 16. in 18. uri, v ponedeljek tudi ob 20. uri.

Od 30. XI.: „Der Todeskuss“

PRECHTL

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30

Do 29. XI.: „Lassie's Sieg“

BELJAK — VILLACH

BAHNHOFLICHTSPIELE

Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30, ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri. Od 30. XI. do 3. XII.: „Skandal in der Botschaft“

GLEDALIŠČE

Začetek ob 20. uri

30. XI.: „Der lebende Leichnam“, drama (Lev Nik. Tolstoj), premiera

1. XII.: „Liebe in der Lerchengasse“, opereta

2. XII.: „Zigenerliebe“ opereta (zadnjič)

Beri in širi

„Naš tednik-Kronika“!

RADIO IN ELEKTRO TRGOVINA

HANS KREUTZ

žarnice, material za inštalacijo, elektro-motorji, lestenci i. t. d. — Radio aparati na obroke. Celovec, Kramergasse 11. — Tel. 21-73

Hubert Hofer

Celovec - Klagenfurt
Gefreidegasse 7/8

Stroji in orodje - elektromotorji - hišni vodovodi - dizelmotorji - gnetilniki

Kupujem uporabljivo železo — staro železo — razne kovine — cunje — star papir — kosti — žetvine

G. FRICK

Celovec-Klagenfurt, Salmstrasse 7

Oglašuj v „Našem tedniku“

Bodi kjerkoli, pij Schleppe-pivo

nousodi

Učitelji, pozor!

Naročite za božič in novo leto:

1. Slovensko slovnico (skupaj I., II. in III. del) . . šil. 1.50
2. Zvezdice (pesmi) šil. 2.—

Kupujte predvsem pri trgovcih, ki oglašajo v našem listu!

List izhaja vsako sredo. — Naroča se pod naslovom „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. — Cena mesečno 3 šil., letno 36 šil., za inozemstvo 3 dolarje. — Lastnik in izdajatelj Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik dipl. trg. Janko Urank, Celovec, Viktringer Ring 26. — Tisk: „Carinthia“, Celovec, Völkermarkter Ring 25. Telefonska številka uredništva in uprave 43-58. — Poštni čerkovni urad št. 69.793.